

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

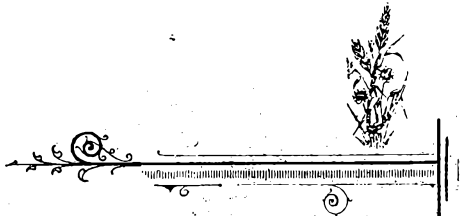
AARSBERETNING

FOR

KRISTIANSSANDS

KATHEDRALSKOLE

... 1897—1898 ...

Kristianssands kathedralskole.

Årsberetning

for

skoleåret 1897-98.

Ved

K. L. Sommerfelt,
skolens rektor.

1898.

Kristianssands aktiebogtrykkeri
ved H. Moe.

I. Skolens forstanderskab

bestod foruden af *rektor* ex officio — af overretssagfører *Vogt* som repræsentant for overstyret samt de kommunevalgte medlemmer: Bankdirektør *Sigveland* (siden $\frac{1}{1}$ 1884), sanitetskaptein *Heiberg* (siden $\frac{1}{1}$ 90) og stiftsprovst *Picne* (siden $\frac{1}{1}$ 94). Efterat dr. Heiberg i marts maaned var afgaaet ved døden, indvalgtes i hans sted bestyrer af Tordenskjoldsgadens folkeskole *Førgensen*.

II. Lærerpersonalet.

Sommerfelt, Karl Linnée, rektor. Født 1834. Cand. mag. 1859. Klasselærer ved Lillehammer skole 1860. Adjunkt ved Bergens katedralskole $\frac{27}{2}$ 64. Overlærer sammesteds 1880. Overlærer ved Kristiania katedralskole 1882. Kst. Rektor ved Kongsberg skole 1888. Kst. rektor ved Larviks skole $\frac{27}{1}$ 94. Efter denne skoles nedlæggelse som statsskole atter overlærer ved Kristiania skole 1894—95. Rektor ved Kristianssands skole ved dept.s konstitution $\frac{1}{9}$ 95, ved kgl. konstitution $\frac{14}{12}$ samme aar.

Lie, Frederik Gill, overlærer, konrektor. Født 1833. Cand. real. 1861. Lærer ved Nissens skole 1862—1866. Adjunkt ved Drammens skole 1866—1872. Overlærer ved Kristianssands skole $\frac{12}{10}$ 1872. Konrektor $\frac{25}{8}$ 1876.

Ullmann, Axel Conradin, overlærer. Født 1840. Cand. mag. 1868. Lærer ved Gjertsens skole Kristiania 1865—67, ved

Fredriksstads latin- og realskole 1869-73. Bestyrer af Kragerø kommunale middelskole 1873-96. Konstitueret som overlærer ved Kristianssands skole $\frac{1}{8}$ 96.

Gjessing, Alfred, overlærer. Født 1849. Cand. philol. 1873. Timelærer ved Kristiania kathedralskole 1874-75. Adjunkt ved Kristianssands kathedralskole 1876. Kst. overlærer $\frac{19}{3}$ 98. Bibliothekar ved skolens offentlige bibliotek 1881.

Schönheyder, Carl Mathias, adjunkt. Født 1844. Cand. mag. 1871. Klasselærer ved Kristianssands skole 1874. Adjunkt 1876.

Sagen, Lyder Kristian, adjunkt. Født 1851. Cand. mag. 1875. Lærer ved Halvorsens skole i Stavanger 1871-72 og 73-74. Klasselærer ved Kristianssands kathedralskole 1876. Adjunkt ved samme skole 1877.

Hougen, Knut Johannes, adjunkt. Født 1854. Cand. real. 1879. Lærer ved Gjertsens skole i Kristiania 1876-1880. Timelærer ved Kristiania kathedralskole 1879-1880. Adjunkt ved Kristianssands kathedralskole siden $\frac{16}{2}$ 1880.

Fog, Adolf Jørgen, adjunkt. Født 1837. Cand. theol. 1861. Andenlærer ved Porsgrunds borgerskole 1862-65. Lærer ved Tanks skole i Bergen 1865-67. Timelærer ved Bergens kathedralskole 1867-69, ved Drammens latin- og realskole 1869-72. Res. kapellan til Nedre Størdalen 1872-77. Kaldskapellan i Sandeherred 1877-1880. Res. kapellan i Stange 1880-82. Adjunkt ved Kristianssands kathedralskole siden $\frac{1}{3}$ 1884.

Munch, Peter Anker Ragnvald, adjunkt. Født 1853. Cand. mag. 1880. Klasselærer ved Trondhjems kathedralskole 1882-92, konst. adjunkt ved Larviks middelskole 1892; opsagt 1894 paa grund af skolens nedlæggelse som stats-skole; siden vikar ved Kristiania kathedralskole, samt — fra novbr. til skoleaarets udgang — ved Fredrikstads høiere kommunale skole. 1895 konstitueret adjunkt ved Kristianssands kathedralskole.

Grønvold, Didrik Hegermann, adjunkt. Født 1855. Cand. mag.

1881. Tredielærer ved den Tordenskjoldske skole i Holmestrand 1881—82. Lærer ved Hambros middelskole og gymnasium 1882—95. Konst. adjunkt ved Kristianssands skole fra $\frac{1}{8}$ 95.

Hougen, Paul Fredrik, adjunkt. Født 1863. Cand. real. 1887. Vikar ved Wieses latin- og realskole 1885, ved Kragerø folkeskole 1887—1888, ved Mandals middelsskole høsten 1888 til nytaar 1889. Lærer ved Hammerfest middelskole fra nytaar 1889 til sommeren 1891. Andenlærer ved den Tordenskjoldske middelskole i Holmestrand 1891—1895. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1895—1896. Udnævnt til adjunkt ved samme skole $\frac{7}{3}$ 96.

Johansen, Sigvart Marius, adjunkt. Født 1859. Cand. mag. 1890. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1881. Kst. adjunkt $\frac{19}{3}$ 98. Siden 1896 skolens sekretær.

Tønseth, Peder Didriksen, klasselærer. Født 1843. Seminarist 1861. Ansat ved Røros folkeskole 1862. Privatskole i Lyngør 1864. Folkeskolen i Levanger landsogn 1866. Risør borgerskole 1867. Kristianssands katedralskole 1870.

Eilifsen, Herman August, klasselærer. Født 1864. Cand. mag. 1892. Timelærer ved Kristiania katedralskole 1892—93. Andenlærer ved Molde kommunale middelskole 1893—94. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1894.

Holstad, Axel, klasselærer. Født 1861. Cand. real. 1893. Lærer ved Sarpsborgs middelskole 1886; ved den nye middelskole for piger i Kristiania 1887—1889. Andenlærer ved Voss komm. middelskole 1893—1896. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole $\frac{11}{7}$ 1896, tiltraadt 1ste januar 1897.

Fahr, Einar, klasselærer. Født 1862. Cand. mag. 1892. Timelærer ved Otto Andersens latin- og realskole 1892—93. Midlertidig klasselærer ved Kristianssands katedralskole siden august 1894.

Førgensen, Nils, klasselærer. Født 1856. Cand. mag. 1885. Lærer ved Kristianssands folkeskole i alm. skolefag samt

i engelsk. Midlertidig klasselærer ved Kristianssands kathedralskole 1893.

Holmsen, Alette, inspektrise og førstelærerinde. Født 1855. Guvernantexamen 1877. Ansat ved Kongsberg private pigeskole 1878. Inspektrise ved Kongsberg høiere almen-skole 1887 og ved Kristianssands kathedralskole 1895.

Bjørneng, Gudrun, andenlærerinde. Født 1869. Middelskole-examen paa engelsklinjen 1883; latinartium 1888. Ansat som førstelærerinde ved Vadsø komm. middelskole $\frac{3}{9}$ 1889; som andenlærerinde ved Kristianssands katedral-skole $\frac{11}{8}$ 1896.

Brochmann, Førgen Henrik Hegermann. Født 1850. Cand. theol. 1875. Religionslærer ved Nickelsens pigeskole i Kristiania 1875. Pers. kapellan i Grue 1877. Sogneprest til Rødenes 1884. Resid. kap. ved Kristianssands domkirke 1894. Lærer ved skolen siden høsten 1895.

Arnesen, Karl August. Bestyrer af folkeskolens pigeafdeling. Lærer i skrivning siden 1859.

Omdal, kaptein. Lærer i gymnastik siden 1893.

Keyser-Frølich, arkitekt. Lærer i tegning siden 1889.

Hoch, Johanne. Lærerinde i sang for pigerne siden 1895.

Istedetfor overlærer *Knap*, der fra skoleaarets begyndelse var tilstaaet tjenestefrihed paa grund af sygelighed, fungerede cand. mag. *Stavnem* som vikar. Efterat overl. Knap under 23. novbr. 1897 var afgaaet ved døden, vedblev cand. Stavnem at besørge hans fag indtil begyndelsen af mai, da han maatte fratræde tor at deltage i militærøvelser. Fra denne tid blev hans timer besørgede af capt. Salvesen og rektor (engelsk i 3. rg.)

Under 19. marts 1898 blev skolens mangeaarige lærere, adjunkt *Gjessing* og klasselærer cand. mag. *Sigv. Johansen*, konstituerede, den første som overlærer, den anden som adjunkt ved skolen. Til Johansens efterfølger i den ved hans opryk-

ning ledigblevne midlertidige klasselærerpost engageredes cand. *Jahr*, der, ligesom klasselærer cand. mag N Jørgensen, paa grund af 4de forberedelsesklasses inddragning, var opsagt til at fratræde fra 1. juli dette aar.

Elterat adjunkt *Fog* paa ansøgning var bleven tilstaaet tjenestefrihed i aaret 1897—98, blev cand. theol. *Einar Nilsen* antagen som hans vikar. I juni maaned sidstl. indgik adjunkt *Fog* med ansøgning om afsked, hvilken under 15de august blev ham tilstaaet.

Under adj. *Fohansens* sygdomsforfald fra 22. novbr. til juleferierne var hans timer fordelt mellem forskellige af skolens lærere. Under adj. *Schönheyders* fravær paa grund af sygdom ca. 3 uger i mai maaned besørgedes størstedelen af hans timer ved frk. Salvesen; hans undervisning i græsk og latin af overlærer Gjessing og rektor.

Ved skoleaarets slutning fratraadte tvende lærere paa grund af 4de forb.klasses inddragning, nemlig klasselærer *Førgensen* og skolens mangeaarige skrivelærer, bestyrer af Carl Johans Minde's folkeskole, *C. Arnesen*.

Disciplenes antal m. m.

Elevantallet naaede i dette aar 367, hvoraf 331 i middel-skolen og 36 i gymnasiet.

	3. kv. 97.	4. kv. 97.	1. kv. 98.	2. kv. 98.
4 forb.	50 a 27 b 23	51 a 27 b 24	51 a 27 b 24	51 a 27 b 24
5 "	61 b 32 a 29	60 b 31 a 29	60 b 31 a 29	60 b 31 a 29
I mkl.	68 a 35 b 33	66 a 33 b 33	64 a 32 b 32	63 a 32 b 31
II "	56 a 29 b 27	56 a 29 b 27	55 a 28 b 27	57 a 30 b 27
III " eng. 46	21 g 23 p 25	46	47	43
lat.				
IV " lat.	21 g 23 p 27	21	21	21
eng. 48				
I realg.	12	12	11	10
I lating.	2	2	2	2
II realg.	9	11	11	11
II lating.	2	2	2	2
III realg.	7	7	8	8
III lating.	2	2	2	2
	367	367	361	359

Af disse disciple var d. 1ste October 1897 6 fra andre byer, 27 fra landdistrikt; ved samme tid var gjennemsnittsalderen i de forskjellige klasser:

4. forb.	g.	$9\frac{7}{2}$	p.	$10\frac{2}{2}$	aar.	Normalder	$9\frac{1}{2}$
5. —	g.	$11\frac{2}{2}$	p.	$11\frac{4}{2}$	»	—	$10\frac{1}{2}$
I middelkl.	g.	$12\frac{2}{2}$	p.	$12\frac{9}{2}$	»	—	$11\frac{1}{2}$
II —	g.	$13\frac{1\frac{1}{2}}{2}$	p.	$13\frac{9}{2}$	»	—	$12\frac{1}{2}$
III —	g.	$14\frac{6}{2}$	p.	$14\frac{9}{2}$	»	—	$13\frac{1}{2}$
IV —	g.	$15\frac{2}{2}$	p.	$15\frac{6}{2}$	»	—	$14\frac{1}{2}$
I latinsg.	17		I realg.	$16\frac{2}{2}$	»	—	$15\frac{1}{2}$
II —	$17\frac{6}{2}$		II —	$17\frac{5}{2}$	»	—	$16\frac{1}{2}$
III —	18		III —	$18\frac{2}{2}$	»	—	$17\frac{1}{2}$

IV. Timefordelingsplan

	Middelskolen.											
	4de forb.		5te forb.		I		II		III		IV	
	a	b	a	b	a	b	a	b	g.	p.g.	g.	p.
Religion	3	3	3	3	2	2	3	3	2	2	2	2
Norsk	8	8	6	6	5	5	5	5	3	3	3	3
Oldnorsk												
Latin										7	7	
Græsk												
Engelsk							5	5	5	5	5	5
Tysk					6	6	5	5	4	4*	4*	4
Fransk									2		2	
Historie	2	2	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3
Geografi	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Naturfag			2	2	3	3	2	2	3	3	2	2
Matematik	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5+1	6	6
Skrivning	4(p3)	4(p3)	3	3	2	2	1	1				
Tegning	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1**	1**	1
Haandarbeide	p 2	p 2	2	2	2	2	p 2	p 2		p 2		
Gymnastik	2	2	2	2	g 3 p 2	g 3 p 2	g 3 p 2	g 3 p 2	3	3	3	
Sang	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
	g 28 p 29	g 28 p 29	30	30	g 36 p 35	g 36 p 35	g 36 p 36	g 36 p 36	34	g 34	33	28

*) Latinerne kun 3 timer.

**) Latinerne ingen.

efter fag og klasser.

Latingymn.			Realgymn.			Kombination.
I	II	III	I	II	III	
1	1	1+1	(1)	1	1+(1)	1 l. og r.; 3 l. og 3 r. i 1 time.
3	2	3	(3)	(2)	(3)	1 l. og r.; 2 l. og r.; 3 l. og r.
$\frac{1}{2}$	2	1	($\frac{1}{2}$)	(2)	(1)	do.
5+4k	6+4k	5+4				1 og 2 l. i 4 t.
7	7	7				
	2	3	4	5	5	
1			(1)	1		1 l. og 1 r.
$3\frac{1}{2}$	2	2	($3\frac{1}{2}$)	(2)	(2)	1 l. og 1 r.; 2 l. og r.; 3 l. og r.
3	3	3	(3)	(3)	(3)	do.
			1	(1)	2	1 r. og 2 r.
			6	5	4	
2	3	3	(2)+3	(3)+3	6	1 l. og 1 r. i 2 t.; 2 l. og 2 r. i 3 t.
			2	(2)	2	1 r. og 2 r.
3*)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	
1	(1)		(1)	(1)		1 og 2 l. & r.
34	36	36	34	34	33	

*) Realg. og lating.; pigerne i III+II, i I+5 forb. og i 4. forb. dannede hver 1 parti.

Alle klasser i middelskolen var delte i 2 parallelle afdelinger. I 4de og 5te forb.klasse samt kl. I og II var begge afdelinger blandede af gutter og piger; i III var den ene afdeling blandet, den anden kun bestaaende af gutter; i IV undervistes gutter og piger hver for sig.

I gymnasiet udgjorde:

Gutterne i hele gymnasiet 1 parti med 3 timer ugentl.

IV g. — I g. hver 1 do. » 3 — »

Pigerne var saaledes kombinerede:

III og II udgjorde 1 parti med 2 timer ugentl.

I og 5te forb. ligesaa » 2 — »

4de forb.kl. » » 2 — »

Af 203 gutter var 11 helt og 6 delvis fritagne for gymnastik; af 128 piger 10 helt og 12 delvis fritagne.

I sang udgjorde 2den og 1ste gymn.klasse 1 parti.

Gutterne i III, II, I, 5te forb. og 4de forb. hver 1 parti med 1 time ugentlig.

Pigerne i III, II, I, i 5te og 4de forb. ligeledes hver et parti med 1 time ugentlig.

I fransk i middelskolen deltog 28 elever. 5 var fritagne for enkelte fag i henhold til lovens § 7.

V. Fagfordelingen mellem Lærerne.

Rektor.

Norsk & oldnorsk i 3die latin- og realg.	4 timer
Oldnorsk i 2den latin- og realg.	2 »
Fransk i 3die latin- og realg.	2 »
Latin i 3die latinsg.	4 »
	_____ 12 timer.

Konrektor Lie.

Mathematik i 3die og 2den latin- og realg.	15 timer	
— i IV g.	6 »	
Geografi i 3die realg.	2 »	
		23 timer.

Overlærer Knap.

Engelsk i realg.	14 timer	
— i 3 lating.	3 »	
— i III g.	5 »	
		22 timer

Overlærer Ullmann.

Norsk i 1ste lating. og 1ste realg.	3 timer	
— i IV p. og II b.	8 »	
Oldnorsk i I latin- og realg.	$\frac{1}{2}$ »	
Engelsk i III p.g. og II b.	10 »	
		21 $\frac{1}{2}$ time.

Overlærer Gjessing.

Latin i 3die lating.	5 timer	
— i 2den lating.	6 »	
Græsk i 3die lating.	7 »	
— i 2den lating.	7 »	
		25 timer.

Adjunkt Schønheyder.

Græsk i 1ste lating.	7 timer	
Latin i IV.	7 »	
Norsk i 5te f. a.	6 »	
Historie i 4de f. b.	2 »	
Geografi i 4de f. a.	3 »	
		25 timer.

Adjunkt Sagen.

Historie i gymnasiet.	9 timer	
Latin i 1ste og 2den lating.	4 »	
— i 1ste lating.	5 »	
— i III.	7 »	
		25 timer.

Adjunkt K. Hougen.

Naturfag i realgymnasiet	15 timer	
— i IV p.	2 »	
— i I b.	3 »	
Mathematik i II b.	5 »	
	<hr/>	25 timer.

Adjunkt Fog.

(Vikar cand. theol. Nilssen).

Religion i 1ste og 2den gymn.kl.	3 timer	
— i 5te f. b., I b., II a. og b., III g., IV g.	15 »	
Historie i 4de f. a.	2 »	
Geografi i 5te f. a og I b.	4 »	
	<hr/>	24 timer.

Adjunkt Munch.

Norsk i 2den lating. og 2den realg.	2 timer	
— i III g.	3 »	
Tysk i 1ste lating. og 1ste realg.	1 »	
— i IV p. og III p.g.	8 »	
Historie i IV g., III p.g. og II a.	8 »	
	<hr/>	22 timer.

Adjunkt Grønvold.

Engelsk i IV p.	5 timer	
Tysk i II b.	5 »	
Norsk i IV g.	3 »	
Historie i I a.	3 »	
Geografi i I a.	2 »	
Sang med gutterne.	6 »	
	<hr/>	24 timer.

Adjunkt P. Hougen.

Mathematik i 1ste lating. og 1ste realg.	5 timer	
— i IV p. og III p.g.	12 »	
Geografi i 1ste og 2det realg.	1 »	
Naturfag i III p.g. II b., I a.	8 »	
	<hr/>	26 timer.

Adjunkt Johansen.

Norsk i III p.g.	3 timer
Tysk i IV g.	4 »
Historie i IV p. og III g.	6 »
Geografi i IV p., IV g. og III p.g.	6 »
Skrivning i 4de f. a.	4 »
	----- 23 timer.

Klasselærer Tønseth.

Religion i I a., 5te f. a. og 4de f. a.	8 timer
Norsk i 4de f. a.	8 »
Regning i I a. og 4de f. a.	9 »
Skrivning i II a.	1 »
	----- 26 timer.

Klasselærer Eilifsen.

Norsk i I b. og II a.	10 timer
Tysk i II a. og III g.	9 »
Historie i 5te f. b.	2 »
Geografi i II b. og 5te f. b.	4 »
	----- 25 timer.

Klasselærer Holstad.

Mathematik i III g., II a. og I b.	15 timer
Naturfag i IV g., III g., II a. og 5te f. a. & b.	11 »
	----- 26 timer.

Inspøktrise, frk. Holmsen.

Religion i 4de f. b.	3 timer
Norsk i 4de f. b.	8 »
Geografi i 4de f. b.	3 »
Haandarbeide med pigerne	10 »
	----- 24 timer.

2den lærerinde, frk. Bjørneng.

Tysk i I b.	6 timer
Norsk i 5te f. b.	6 »
Regning i 5te f. a. og 4de f. b.	9 »
Skrivning i I b. og 5te f. b.	5 »
	----- 26 timer.

Klasselærer Jørgensen (midlertidig).

Norsk i I a.....	5 timer
Tysk i I a.	6 »
Historie i I b.....	3 »
Geografi i III g. og II a.....	4 »
Regning i 5te f b.....	5 »
Skrivning i I a. og II b.....	3 »
	————— 26 timer.

Klasselærer Jahr (midlertidig).

Fransk i 2den latting. og 1ste realg., 1ste latting. og 1ste realg.....	5½ timer
— i IV g. og III g.	4 »
Engelsk i 2den latting.	2 »
— i IV g. og II a.	10 »
Tysk i 2den realg.	1 »
Historie i II b. og 5te f. a.	4 »
	————— 26½ time.

Slølebestyrer Arnesen.

Skrivning i 5te f. b. og 4de f. b.	7 timer.
---	----------

Pastor Brochmann.

Religion i 3die latting. og 3 realg.	3 timer
— i IV p. og III p.g.....	4 »
	————— 7 timer.

Arkitekt Frølich.

Tegning i alle klasser.....	22 timer.
-----------------------------	-----------

Kaptein Omdal.

Gymnastik i hele skolen.....	20 timer.
------------------------------	-----------

Sanglærerinde frk. Hoch.

Sang med pigerne.....	5 timer.
-----------------------	----------

VI. Undervisningen.

Religion.

Middelskolen.

Kl. 4 f. a. (Tønseth). Det gamle og nye testamente efter Vogts mindre bibelhistorie. Endel salmer efter Landstads salmebog. Katekismens 5 parter, hvoraf de 4 første med Luthers forklaringer.

Kl. 4 f. b. (Frk. Holmsen). Bibelhistorie som a. Katekismens 5 parter, hvoraf de 2 første med Luthers forklaringer. Endel salmer efter Landstads salmebog.

Kl. 5 f. a. (Tønseth). Det gamle testamente. Som lærebog er benyttet Vogts bibelhistorie for borgerskolen. Enkelte afsnit er læst efter Vogts mindre bibelhistorie. Katekismens 5 parter med Luthers forklaringer samt endel af sentenserne. Salmer efter Landstads salmebog.

Kl. 5 f. b. (Nilssen). Vogts lille bibelhistorie i sin helhed læst og repeteret. Katekismens tre første parter med Luthers forklaring samt tekstordene til 4de og 5te part. Udvalgte stykker af hustavlen. Endel salmer efter Landstads salmebog, deriblandt hovedfesternes festvers. Jevnlig øvelse i at slaa op i bibelen.

Kl. I a. (Tønseth). Det gamle testamente efter Vogts større bibelhistorie til det babyloniske fangenskab. Resten af det gamle testamente efter Vogts mindre bibelhistorie. Sverdrups forklaring til 2den art. Katekismen repeteret til og med 5te part. Nogle salmer efter Landstads salmebog.

Kl. I b. (Nilssen). Vogts bibelhistorie for middelskolen: det gamle testamente, tillempet efter de ved den nye undervisningsplan satte fordringer. J. R. Sverdrups forklaring fra begyndelsen til den 2den artikel. Katekismens tekstord forøvrigt repeterede, for 2den og 3die artikels vedkommende med Luthers forklaring. Salme no. 27, 134, 175, 65, 330, 266 efter L. s.

Kl. II a. (Nilssen). Vogts bibelhistorie for middlsk. fra § 119 (Jesus fortæller syv parabler) til apostlernes gjerninger. H. U. Sverdrups forklaring (den fork. udg.): 2den og 3die part. De øvrige tre parter repeterede efter katekismen, første part med Luthers forklaring. Salm: no. 42, 94, 346, 490, 580, 310 efter L. s. Bibellæsning i N. T. udvalgte steder, passende til dagens lekse i forklaringen.

Kl. II b. (Nilssen). Som i kl. II a., kun med den forandring, at som bibellæsning hver søndags evangelium kortelig er gennemgaaet i lørdagens religionstime, mest i samtaleform.

Kl. III g. (Nilssen). Vogts bibelhistorie for middlsk. fra apostlernes gjerninger til § 117. Det hellige lands geografi er gennemgaaet paa skolen, delvis med benyttelse af lærebogens § 117 f. H. U. Sverdrups forklaring fra 3die part til enden. Det nye testamente jevnlig benyttet.

Kl. III f. g. (Brochmann) Vogts bibelhistorie fra apostlernes gjerninger og ud; Jødelands topografi. Repetition. H. U. Sverdrups forklaring fra og med 3die part ud bogen Repetition.

Kl. IV g. (Nilssen). Vogts bibelhistorie for middlsk. og H. U. Sverdrups forklaring repeterede. Bibellæsning som i kl. II b.

Kl. IV p. (Brochmann). Repeteret hele Vogts bibelhistorie og hele H. U. Sverdrups forklaring.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Nilssen). Vogts kirkehistorie til § 20 (reformationens udbredelse). Den norsk-lutherske kirkes bekjendelsesskrifter er i 2—3 timer kortelig gennemgaaet.

2den kl. (Nilssen). Vogts kirkehistorie fra § 20 til enden. Matthæus evangelium i modersmaalet cap. 1—9, 34, med benyttelse af J. M. Platou's forklaring.

3die kl. (Brochmann). Repeteret Vogts kirkehistorie en gang igjennem og desuden en gang i udvalgte afsnit. Læst Mathæi evang. fra kap. 10 tilende i norsk oversættelse, repeteret faa udvalgte steder.

Latinalgymnasiet.

1ste kl. (Nilssen). Som realgymnasiets 1ste klasse.

2den kl. (Nilssen). Matthæus evangelium i grundsproget cap. 1—9. 34. Forøvrigt som i realgymnasiets 2den klasse.

3die kl. (Brochmann). Repeteret Vogts kirkehistorie en gang igjennem og desuden en gang i udvalgte afsnit. Læst Matthæi evang. fra kap. 10 tilende i grundsproget, repeteret faa udvalgte steder.

Modersmaal og oldnorsk.*Middelskolen.*

Kl. 4 f. a. (Tønseth). Læsning og gjengivelse af det læste. Eriksens og Paulsens læsebog. 1ste del er benyttet. Grammatikens begyndelsesgrunde indøvet uden lærebog. Udenadlæsning af digte. Afskrift afvekslende med diktat.

Kl. 4 f. b. (Frk. Holmsen). Læsning som i a. Grammatikens begyndelse indøvet efter Platous eksempelsamling. Diktat 2 gange ugentlig.

Kl. 5 f. a. (Schønheyder). Læsning i Paus's og Lassens læsebog efter forberedelse 2 gange ugentlig. I forbindelse dermed analyse af sætningsdele og ordklasser. Formlæren gennemgaaet efter Hofgaards lille grammatik. Nogle digte lært udenad. Diktat 2 gange om ugen, de sidste maaneder af og til en let gjenfortælling.

Kl. 5 f. b. (Frk. Bjørneng). Ordklasserne og sætningsdelene efter Platous gramm. og eksempelsaml. De forskjellige bisætninger (hovedgrupperne) gennemgaaede. Diktat 2 gange ugentlig, efter nyttaar med tegnsætning. Øvelse i mundtlig og — i den senere tid — skriftlig gjenfortælling. Nogle digte.

Kl. I a. (Jørgensen). 2 timer læsning og gjengivelse af det læste efter Pauss og Lassen II 1 og væsentlig 2. Særlig i sidste halvår den ene af disse timer delvis anvendt til analyse i samme bog, tildels efter hjemmeforberedelse. 1 time

ugentlig skriftlig gjenfortælling, afvekslende en og anden gang med selvstændige arbejder af naturhistorisk indhold (efter anvisning af læreren i naturfag), f. eks. om hesten, om bjørnen, om gjøgen osv. Disse skriftlige arbejder udførtes delvis paa skolen med adgang til at fuldføre dem hjemme, hvis timen ikke strak til; endel af denne medgik nemlig til gennemgaaelse af den forrige stil, med paavisning af de almindeligste og styggeste feil, ortografiske og andre. I time ugentlig vekselvis diktat og deklamation af udenadlærte smaadigte. Den 5te ugentlige time helt anvendt til grammatik og analyse. Hofgaards lille grammatik læst, formlære og sætningslære. Vigtige punkter af Aars retskrivningsregler gennemgaaede uden de skriftlige øvelser.

Kl. I b. (Eilifsen). Læsning efter Pauss & Lassen II, 2 og 3 med stadig gjengivelse af det læste. Hvor stoffet har været tjenligt, har den enkelte elev fra katedret gjengivet hele stykket i — saavidt muligt — selvstændigt foredrag. Forresten er hovedvegten lagt paa tydelig og sikker læsning. En sjelden gang koralæsning. I time ugentlig deklamation af udenadlærte stykker. Af Hofgaards større grammatik gennemgaaet det væsentligste af formlæren. Platous gramm. og eksempelsamling har været benyttet til at indøve læren om bisætninger ved analyse og diktat, væsentlig efter hjemmeberedelse. I time ugentlig skriftlig gjenfortælling af lettere smaastykker, som oftest efter læsebogen. Af og til har eleverne ogsaa her havt adgang til at forberede sig hjemme — for retskrivningens skyld.

Kl. II a. (Eilifsen). Pauss & Lassen II—3 er læst i sin helhed. Fremgangsmaaden væsentlig den samme som i I—b. Ofte mundtligt foredrag fra katedret af stykker, der er valgte og gennemgaaede med stilskrivningen for øie. Hver uge deklamation af udenadlærte digte (efter II—2 og 3). Af Hofgaards større grammatik gennemgaaet afsnittet om hoved- og bisætninger samt udvalgte punkter af formlæren. Stadig øvelse i analyse efter Platous eksempelsamling. Af Aars ret-

skrivningsregler er afsnittet om skilletegn læst og repeteret. 1 time ugentlig skriftlige øvelser: diktat (efter hjemmeforberedelse), gjenfortælling med stoffet gjerne hentet fra de stykker i læsebogen, der er klarest komponerede. Ofte adgang til hjemmeforberedelse. Hvor det lod sig gjøre, blev stykket først gjennomgaaet i klassen, saa mundtligt foredraget af eleverne fra katedret og derpaa behandlet skriftlig som gjenfortælling eller stil. Endelig friere stiløvelser: fortællinger og beskrivelser.

Kl. II b. (Ullmann). 5 timer med alle elever i iste halvvaar er anvendte: 2 timer til læseøvelser med gjenfortælling og grammatik, 1 til deklamation af udenadlærte stykker, 1 til udførelse af skriftlige arbeider paa skolen og 1 til gjenemgaaelse af disse arbeider, indøvelse af retskrivningsregler og læseøvelser.

Fremgangsmaaden har været som anvist i undervisningsplan af $\frac{3}{4}$ 97. Læsestof og deklamationsstykker har været valgte af Pauss og Lassens læsebog i modersmaalet 3die skoletrin iste afdeling med tillæg. 9 digte er lærte udenad og stadig repeterede (Pauss og Lassen III I, s. 128, 133, 136, 139, 141, 146, 220, 222, 233). Til grammatik er anvendt omtrent en fjerdedel af 2 ugentlige undervisningstimer afvekslende med læseøvelserne. Ordklasser, sætningsdele og sætningsarter efter Hofgaard. Aars retskrivningsregler §§ 1—6, 57—71. Der udførtes i alt 25 skriftlige arbeider. Nogle var gjenfortællinger af historisk indhold, tildels efter billeder og digte, (Tor og hans bukke, Sagnet om bryllupet paa Flage, Kong Olafs brødre, Olaf i Verdalen, Olaf hos Dale-Gudbrand, Harald Sigurdsen ved Stiklestad, Olaf den hellige som barn). Andre var lette naturhistoriske beskrivelser, hvoraf nogle dikteredes til mønster (Løven, Ulven, Hanen, Hønen, Palmerne, Metallerne, Døgnfluen). Atter andre (4) var fortællinger enten dikterede eller med opgivet hovedindhold. Fire arbeider formedes som «Object lessons», 3: samtaler over emner, bekjendte fra det daglige liv (Frokostbordet, Dugen, Kop-

perne og Tallerkenerne). De øvrige opgaver var: Brev til en ven, En landtur, Et brev til en ven om, hvad jeg oplevede i pinsen, altsaa fortællinger om noget selvoplevet

Kl. III g. (Munch). Hofgaards st. grammatik § 111—162, sætningslæren læst og særlig indprentet under analysen. 9 digte er lært udenad. Diktat i regelen hveranden uge, stil ligesaa. Opgaverne i norsk stil har været: Beskrivelse af Odderøen; de vigtigste udflugtssteder i Kristianssands nærmeste omegn; den sidste brandnat; i Kivledal; St. Olavs mildhed; beskrivelse af Kr.sands domkirke; mine juleferier iaar; de vigtigste træarter i vore skove; «Terje Viken», 1ste halvdel; præmieskirendet ved Sødal; gartnerens arbeide om vaaren; gjenfortælling af Wergelands «Juleaften»; fortæl om vore vigtigste husdyr og deres nytte! Paus & Lassens læse-bog III, 1 og 2.

Kl. III p.g. (Johansen). 3 timer læsning efter Paus & Lassens læsebog i modersmaalet, — 3die skoletrins 1ste og 2den afdeling. (Pag. 246, 248, 282, 298, 323, 354, 373, 381, 409, 484). Læst og repeteret sætningslæren efter Hofgaards større grammatik. Skriftlige arbeider: diktater, forretningsbreve og stile. Efter S. Juell Tønnesens lærebog er gennemgaaet det vigtigste af afsnittene om beskrivende og skildrende stil. Dispositioner til de fleste arter af beskrivelser dikterede og mønsterstile oplæste og gennemgaaede. I alm. er endel af hver norsktimer anvendt til analyse og grammatik og resten til læsning eller gennemgaaelse af stile. Følgende stile: 1) Hesten. 2) Hunden. 3) Mikkel ræv. 4) Kr.sands domkirke. 5) Mit hjem. 6) Vor skole. 7) Mit værelse. 8) Kr.sands omegn. 9) Otteraaens vasdrag. 10) Kristianssand. 11) Sætersdalen. 12) Emigrantdamperen glider ud fra bryggen. 13) Et uveir, eller vaaren kommer. 14) I taagen, eller: En aften paa vandet. 15) Fredrik den store. 16) En søndag eftermiddag i Ravnedalen, naar musikken spiller.

Kl. IV g. (Grønvold). A. E. Erichsen: Norske læsestykker. Bogen læst, digtene særlig nøiagtig gennemgaaede

og forklarede. Broch og Seip: Kortfattet literaturhistorie læst og repeteret. Hofgaards grammatik: Udvalgte dele af syntaksen repeteret. Hver uge analyse. De vigtigste versemaal gennemgaaede under literaturlæsningen. Følgende stile: 1) Paa land og i by ved sommertid. 2) Hvorledes er havet baade vor ven og vor fiende. 3) Vore vigtigste frugttrær. 4) De norske vasdrags betydning for landet. 5) Fordele og ulemper ved livet i den hede zone. 6) Fordele og ulemper ved en mild vinter. 7) Hvad faar vi at vide om H. v. Bremenfelt og hans hustru i første akt af «den politiske kandestøber». 8) Telegrafens betydning for det offentlige og private liv. 9) Til hvilket land vilde du helst reise og hvorfor? 10) En stormdag i og ved kystbyen. 11) Dyrelivet i de norske skove. 12) Giv en fremstilling af de store omveltninger, som fandt sted i de europæiske lande ved overgangen fra middelalderen til den nyere tid.

Kl. IV p. (Ullmann). Læsestof af poetiske og prosastykker valgtes af Paus & Lassens læsebog 3die trin, 3die afdeling. Læreren har forud indøvet alle forudsætninger for indholdets forsaaelse og for oversigt, fornemmelig gennem spørgsmaal, og har i regelen læst for. Hertil er anvendt 2 timer saaledes, at omtrent en fjerdedel af den ene er taget til repetition af syntaks og verslære efter Hofgaard og en tilsvarende tid af den anden til gennemgaaelse i sammenhæng af literaturhistoriske og retoriske oplysninger samt digtarter (Læsebogen, Moslings holdepunkter). I time anvendtes til de skriftlige arbejder, idet stoffet fra først af udførlig, senere mindre og mindre, tilrettelagdes for eleverne. Til kommende uge udarbejdede eleverne et udkast til stil. Dette blev mundtligt foredraget af elever, indhold og form paany gennemgaaet af læreren, og til den følgende uge stilen omarbejdet og renskreven. I den samme egentlige time blev rettelserne af forrige stil gennemgaaede. Aars's retskrivningsregler §§ 1—16, 50—71. Til eksamen oplægges 78 sider prosa og 74 sider poesi, nemlig foruden forrige skoleaars pensum læsestykkerne

s. 487, 529, 612, 616, 618, 672, 676, 686, 690, 695, 696, 710, 712, 770. De skriftlige opgaver var: 1) Min morsomste dag i sommerferien. 2) De forskjellige maader at reise paa, deres fortrin og mangler. 3) Hvorledes opstaar regnet, og hvad nytte gjør det? 4) Fuglens betydning i naturens og menneskets husholdning. 5) Vinteren medfører ulemper, men ogsaa mange fordele. 6) Fortæl om vinden og dens anvendelse i menneskets tjeneste. 7) Hovedtrækkene i Martin Luthers liv og gjerning. 8) Fortæl om de husdyr, som almindelig holdes i vort land, og angiv, hvad nytte de gjør os. (tentamensstil). 9) Gunlaug Ormstunges levnet. 10) Giv en skildring af de norske skove, og paavis, hvorfor de er saa nyttige for landet. 11) Hvori adskiller fiskene sig fra de øvrige hvirveldyr? 12) Til hvilket land vilde du helst gjøre en reise, og hvorfor? 13) Hvad vaaren bringer af liv og arbeide (tentamensstil). 14) Guld og jern. 15) Min fødebys omegn og den nytte og glæde, jeg har af den. 16) Naar nøden er størst, er hjælpen nærmest (fortælling).

Realgymnasiet.

1ste kl. (Ullmann). Eriksens literaturhistorie til «Oplysningens tidsalder» blev læst og repeteret. At Pauss & Lassens læsebog IV, 1, er gennemgaaet «Njaals saga», «Erasmus Montanus», «Aladdin» tilligemed endel af de mindre læsestykker. Under gennemgaaelsen af form og tankegang omtaltes og indøvedes de hovedpunkter af poetik, retorik og metrik, hvortil læsestykket gav anledning.

De skriftlige opgaver er benyttede til samtale og til mundtlige foredrag af disciplene, før de blev endelig udarbejdede. De har været: 1) Hvor er det bedst at leve, ved kysten eller inde i landet? 2) Følgerne af bogtrykkerkunstens opfindelse. 3) Gunnar og Njaal (sammenlignende karakteristik). 4) Hvilke historiske personligheder har man givet tilnavnet «den store», og hvorfor? 5) Alexander den stores

liv og bedrifter. 6) Holbergs «Peder Paars». 7) Hvem er en dannet mand? 8) Hvilke er Norges vigtigste naturlige hjælpekilder? 9) Ilden er en god tjener, men en slem herre. 10) Hovedhandling og episoder i «Wallensteins Lager». 11) Hvorfor sammenlignes aarets tider og menneskenes levealdr? 12) Mit fødesteds omegn.

I oldnorsk er læst og repeteret de første 18 sider af Nygaards læsebog for begyndere.

2den kl. (Munch). Eriksens literaturhistorie fra «Oplysningens tidsalder» til Grundtvig. Pauss & Lassens læsebog IV, 2: Homer. H. Ibsen: Af «De unges forbund». Moe: Om folkeeventyret. Welhaven: «Tantalus, Glaukos». Wergeland: «Farvel til Alfred, ved Bjerregaards grav». Prøver af bygdemaal. Baggesen: «Nureddin til Aladdin». Form og indhold af disse stykker er nøiere gennemgaaet. Desuden er læst endel stykker af lettere art.

Til hjemmelæsning har været opgivet: H. Ibsen: «Hærmændene paa Helgeland» samt Shakespeare: «Julius Cæsar». Disse digterverkens indhold og form er saa bagefter paa skolen nærmere behandlet.

Stile: 1) Hvorved udmerker Nansens polarexpedition sig fremfor tidligere lignende expeditioner? 2) Den almindelige vernepligts betydning. 3) Kristianssands betydning som søhavn. 4) Hvilke bevæggrunde driver folk til at udvandre? 5) Hvem er mest at beklage, den blinde eller den døde? 6) Gustav Adolf. 7) Brutus i Shakespeares tragedie «Julius Cæsar». 8) Hvorfor arbeides der i det sydlige Norge saa ivrig for anlægget af en vestlandsbane? 9) Island og dets betydning for Norden. 10) Hvorvidt kan krig siges at være berettiget? Desuden er enkelte opgaver, hentede fra de læste pensa, givet til besvarelse i løbet af kortere tid paa skolen.

I oldnorsk (Rektor): Sidste halvdel af Nygaards læsebog for begyndere (s. 18 til enden). Derpaa af sammes udvalg: Vølsunger og Niflunger, Sigmund Brestessøn, Njaal og hans sønner, tilsammen 40 sider. Formlæren gennemgaaet og repeteret.

3die kl. 4 t. (Rektor) Læst og gennemgaaet forskellige lyriske digte af Wergeland og Welhaven efter Pauss og Lassens læsebog IV, 2. Munch's «Salomon de Caus». Holbergs «Erasmus Montanus», Asbjørnsens «En sommernat paa Krogskoven», Moe's «Om folkeeventyret». Enkelte digte af Øehlenschläger, Grundtvig og Ingemann. Eriksens literaturhistorie repeteret.

Følgende 13 stile blev skrevne: 1) Havet giver stort, men det tager ogsaa stort. 2) Det nordlige Norges natur, hjælpelkilder og fremtid. 3) Guld og jern i kulturens tjeneste. 4) En skildring af middelalderens riddervæsen. 5) Hvorvidt kan man sige, at enhver er sin egen lykkes smed? 6) Gustav Adolf's karakteristik (extemp. stil). 7) Hvad kan siges for og imod luksus? 8) Christian den II's liv og karakter (tent). 9) Hvori bestaar den sande dannelse? 10) Hvilke var de egenskaber hos de gamle Romere som bidrog til at skaffe dem verdensherredømmet? 11) Penge er en god tjener, men en slem herre. 12) Hvad er det, som gjør os fædrelandet saa dyrebart? 13) Idrættens betydning.

I oldnorsk: Af Nygaards udvalg: 1) Slaget ved Svolder. 2) Gudruns klage. 3) Hjalmars død. 4) Hvorfor faar sverdet tyrving. Derpaa hele artiumspensumet repeteret. Grammatikken repeteret. Oversigt over den norrøne literatur efter Nygaard.

Latingymnasiet.

1ste klasse.	Som i realgymnasiet.
2den —	» - —
3die —	» - —

Tysk.

Middelskolen.

Kl. I a. (Jørgensen). Knudsens tyske læsebog fra s. 90 (der Rabe und der Fuchs) til s. 135 (aus der Geschichte) læst og repeteret. Særlig ved repetitionen lagt vegt paa tilegnelse af gloserne, og leksen i almindelighed retroverteret paa tysk,

Stadig analyse. Af Løkkes lille grammatik formlæren læst og repeteret. 1 time ugentlig anvendt til skriftlige øvelser. Først et par diktater, senere af læreren sammenarbejdede smaastykker med stof hentet fra læsebogen, endelig af Norbys tyske stiløvelser gennemgaaet til s. 10.

Kl. I b. (Frk. Bjørneng). Af Knudsens læsebog: læsestykkerne til s. 135, med undtagelse af «der Fuchs» og «der geheilte Patient». Retroversion af alt det læste — dels mundtlig, dels skriftlig — i omarbejdet form; desuden skriftlige eksempler til indøvelse af grammatiken. Af Løkkes grammatik medtaget, hvad der fandtes paakrævet under læsningen. Skriftlige øvelser i regelen 2 gange ugentlig.

Kl. II a. (Eilifsen). Af Voss' læsebog læst og repeteret stykkerne 1—72 med forbigaaelse af 47—53. Deraf er mindst halvdelen gennemarbejdet paa den i planen angivne maade. Af Løkkes grammatik er formlæren læst og repeteret; desuden læst et par punkter af syntaxen, og læren om konjunktiv forberedt i tilknytning til læsebogen. Før jul en ugentlig hjemmestil (efter Norby) ved siden af mundtlige reproduktioner paa skolen. Senere skriftlige reproduktioner uden hjælpemidler paa skolen. Af Kristiansens «stil- og taleøvelser» de 8 første stykker læst og repeteret.

Kl. II b. (Grønvold). Voss' deutsches lesebuch. Fra begyndelsen til og med stykke 75, samtlige stykker læst og repeteret. Endel af digtene er lært udenad og fremsagt. De lettere prosastykker er retroverteret og delvis anvendt til gennemgaaelse med spørgsmaal og svar paa tysk.

Løkkes lille grammatik, fra «de stærke verber» til «adjektivet». En ugentlig stil efter Norbys stiløvelser.

Kl. III g. (Eilifsen). Af Voss' tyske læsebog læst og repeteret pag. 36—88. Et par stykker lært udenad og mundtlig retroverteret i omarbejdet form. Formlæren læst og repeteret; desuden af syntaksen til «Om verbet». Kristiansens stil- og taleøvelser benyttet hele aaret; læst og repeteret til «Ubestemte pronomener». 1 ugentlig hjemmestil. (Norby og

Kristiansen). I stedet for skole-stil er oftere timen anvendt til «mundtlig stil» 3: mundtlig gengivelse af et stykkes indhold.

Kl. III p. g. (Munch). Af Voss' tyske læsebog læst og repeteret de prosaiske stykker no. 88, 89, 90, 91, 95, 97, 101, 109, 110, 112, digte 93, 94, 98, 113. Af Johansens grammatik, syntaksen til konjunktiv. Kristiansens stiløvelser, hver uge en stil paa skolen, hveranden eller oftere en hjemmestil.

Kl. IV g. (Johansen). 4 timer, i alm. 1 a 2 timer om ugen anvendt til læsning i Pauss og Lassens tyske læsestykker, hvoraf er gennemgaaet ca. 60 sider prosa (pag. 79—122, 180—199) — samt et par digte — dels som hjemmelektse dels extemporalt Johansens mindre grammatik repeteret i endel af ugens tre timer. Hver uge en hjemmestil (skrevet paa skolen om eftermiddagen under lærerens inspektion) og 1 extemporalstil efter Kristiansens og Hofgaards stiløvelser. 1 time anvendt til gennemgaaelse af de skrevne stile. Ofte mundtlig retroversion efter de nævnte stiløvelser. Kristiansens stil- og taleøvelser er gennemgaaet fra pag. 18.

Kl. IV p. (Munch). Af Pauss og Lassens tyske læsestykker er læst de prosaiske stykker 67, 68, 70, 77, 78, 79 samt af digte, no. 30, 37, 38, 42, 62, 63, 76; et par af disse er lært udenad. Johansens grammatik repeteret. Knudsens og Hofgaards stiløvelser, i regelen hver uge en stil paa skolen, hveranden en hjemme. Til extemporallæsning er benyttet H. Stöckel: Erzählungen.

Gymnasiet.

1ste realg. og lating. (Munch). Schiller: Wallensteins lager. Die Piccolomini til II, 3. Desuden er læst nogle af Schillers ballader.

2den realg. Lessing: Minna van Barnhelm.

Fransk.

Middelskolen.

Kl. III g. (Jahr). De første 14 sider af Knudsen og Wallem's læsebog for middelskolen læst og repeteret.

Kl. IV g. (Jahr). Af Knudsen og Wallems læsebog fra side 14 til og med side 44. Knudsens grammatik.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Jahr). Knudsen og Wallems læsebog I, fra «Le bon ménage» og ud; næsten hele pensumet repeteret. Wallems glossar benyttet. Retroversionsøvelserne i læsebogen brugt til skriftlig gjengivelse til indarbejdelse af formerne.

2den kl. (Jahr). Af Knudsen og Wallems læsebog for gymnasier læst ca. 70 sider. Formlæren repeteret og det vigtigste af syntaxen lært efter Knudsens grammatik. Wallems glossar. I de sidste maaneder har af og til endel af timen været brugt til extemporal.

3die kl. 2 t. (Rektor) Merimée: Scènes de la chronique de Charles IX. Vigny: Louis XIII et Richelieu. Lesage: Af Gil Blas og L'usurier Sanguisuela. Mignet: Prise de la Bastille. Thiers: Fuite du roi. Lamartine: Un interrogatoire. Thiers: Expedition d'Egypte. Passage du mont St. Bernhard, ialt 64 sider af Knudsen og Wallems læsebog. Grammatiken gennemgaaet og repeteret.

I sidste fjerdingaar 1 t. ugentlig extemporallæsning («la famille Joyeuse») og 1 t. udvalg af Storm's Dialogues français i forbindelse med grammatiken.

Latingymnasiet.

Som i realgymnasiet.

Engelsk.

Middelskolen.

Kl. II a. (Jahr). Efter de i den nye undervisningsplan givne anvisninger læst 63 sider af Brekkes lærebog for begyndere. Pensumet er læst saaledes, at den nye lekse er gennemgaaet til oplæsning, medens den gamle lekse er lært

udenad Alle læsestykker er lært udenad, og ved examination i form af samtale paa engelsk eller ved forandring fra direkte til indirekte tale, fra nutid til fortid eller omvendt har man forsøgt at lære eleverne en mere selvstændig gjengivelse. Det hele pensum er gjentagne gange repeteret. Som skriftlige øvelser er væsentlig benyttet diktat, af og til i form af en tillempet fri gjengivelse af et læsestykke. En enkelt gang imellem er der bleven skrevet en extemporalstil med de letteste gloser og former. Retroversionsstykkerne er ogsaa benyttede; i sidste halvaar som hjemmestile.

Kl. II b. (Ullmann). Efter den i undervisningsplanen af $\frac{3}{4}$ 97 givne anvisning er læst og repeteret Brekkes lærebog for begyndere s. 12—63, 75—94 og 104—110. Øvelserne er lært udenad, endel læsestykker gjenfortalte mundtlig og retroversionsstykkerne indøvede skriftlig paa vægtavle og i 2det halvaar i stilebogen. Grammatik efter læsebogen.

Kl. III g. (Stavnem). Brekkes lærebog for begyndere læst ud, 42 sider. Ofte gjenfortælling og diktat paa engelsk. Retroversionsstykkerne gennemgaaede. Af Brekkes lærebog for middelskolen ca. 40 sider. Løkkes grammatik ved Western (formlæren og syntaxen til § 114 i forbindelse med udvalgte eksempler i Knudsen og Løkkes engelske stiløvelser). Ialt ca. 50 skriftlige arbejder. (Stile efter Knudsen og Løkkes samling).

Kl. III p g. (Ullmann). Brekkes læsebog for middelskolen s. 1—13, 33—42, 49—66 læst og repeteret og stoffet stadig benyttet til retrovertering og perifraser. Extemporalt er læst s. 198—211, samt et udvalg af digte. Bøiningsslære og syntax til sætningsarter efter Løkkes grammatik. Af Brekkes læsebog for begyndere, læst extempore s. 88—94 og alle sammenhængende retroverteringsøvelser skrevne som stile. Af Knudsen og Løkkes stiløvelser er lært et udvalg eksempler til syntaxen og skrevet nogle faa stile af sammenhængende indhold. De fleste skriftlige arbejder, hvoraf i det hele er udarbejdet 28 stile og diktater, er tagne af A. Bentzens

engelske stiløvelser, nemlig hvad der svarer til det, som er gjennemgaaet af læsebogen.

Kl. IV g. (Jahr). Af Brekkes engelske læsebog for middelskolen, læst s. 42—116, 198—219. Hele «The Settlers» er læst extempore. Løkkes grammatik repeteret. En time ugentlig er brugt til extemporalstil, der etterpaa er fuldlørt hjemme.

Kl. IV p. (Grønvold). Engelsk Brekkes læsebog: Læst stykkerne Elisabeth. Cromwell. Kenelm Chillingly. Monmouth. The Flight of James 2. Last days of Charles the First. Livingstone. Newton. The boat expedition. Extemporeret The settlers in Canada. How I found Livingstone samt ca. 10 sider af Nelson. Løkkes grammatik repeteret i sin helhed.

I første halvaar en hjemmestil. I andet halvaar desforuden en extemporalstil paa skolen ved siden af hjemmestilen.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Stavnem). Af Sommerfelt's nyeste engelske forfattere: Malachi's Cove; The murder of Rizzio; Shepherds All and Maidens Fair; The bushrangers; Cuffs Fight with Dobbin; The Siege of Gibraltar. Ialt 120 sider. Af Marryats Children of New Forest ca. 50 sider (ext). Udvalgte afsnit af J. Lunds ordsamling og Løkkes større grammatik. Hver uge hjemmestil. I 2det halvaar ogsaa en ugentlig skolestil efter Knudsen og Løkkes samling for realgymnasiet. Tillige øvelser i mundtlig retroversion efter A. Krohgs stiløvelser for middelskolen.

2den kl. (Stavnem). Sommerfelt: Nyeste eng. forf. (England in 1685, Posthumons Papers of the Pickwick Club, William the Conqueror, the Mouth of the Tyne in a Gale, the Chamois and the Chamois Stalker, the Capture of Breda. (114 sider).

Kursorisk læst ca. 160 sider af «The Children of the New Forest».

Løkkes større engl. grammatik (syntaxen).

Lunds engelske ordsamling. Stile hver uge, efter Knudsen og Løkkes samling samt Jens J. Krohgs opgaver for realgymnasiet. Begge opgavesamlinger er ogsaa benyttede til mundtlige oversættelser fra norsk til engelsk.

3die kl. (Stavnem). Sommerfelt: Nyeste eng. forfattere (70 sider) og samme forfatters eng. læsning for gymnasiet I, læst ud. Stile efter Jens J. Krohgs stiløvelser for realgymnasiet (en hjemme- og i alm. en extemporalstil hver uge; den sidste fuldføres i tilfælde hjemme). Endvidere er der sørget for at skaffe eleverne eng. skjønlitteratur til kursorisk hjemmelæsning (verker af Dickens, Irving, W Collins, Smedley, Mrs. Shelley, Trollope). Sommerfelt's eng. literaturhistorie (herved stadige henvisninger til og sammenligninger med norsk og dansk litteratur).

Latingymnasiet.

2den kl. (Jahr). Brekkes lærebog for begyndere gennemgaaet. Retroversionsøvelserne oversat skriftlig.

3die kl. (Stavnem). Af Sommerfelt's eng. forfattere 70 sider statarisk. I samme desuden læst extempore ca. 50 sider. Af Dickens's Sketches 30 sider og af Løkkes eng. forfattere ca. 30 sider. Løkkes lille grammatik læst og repeteret.

Latin.

Middelskolen.

Kl. III g. 7 t. (Sagen). Efter Voss's udvalg af lat. klassikere er læst og repeteret af Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon. Af Phædri Fabler læst og repeteret 402 vers. Desuden er af Cæsars Galliske krig gennemgaaet 1ste bog, cap. I—VII. Det vigtigste af formlæren er repeteret og syntaxens hovedpunkter lektievis gennemgaaet indtil § 264 (benævnelsens genitiv). Hver uge

en hjemmestil og en skolestil efter Andersen og Gjørs latinske stiløvelser.

Kl. IV g. (Schönheyder). Efter Axel Andersens udvalg læst 1ste bog af Cæsar og derefter det hele examenspensum repeteret. Formlæren og kasuslæren efter Schreiners gramm. repeteret. 2 stile om ugen efter Lowums stiløvelser.

Latingymnasiet.

1ste kl. (Sagen). 9 timer, hvoraf 4 sammen med 2den kl. Læst og repeteret Ciceros 2den og 4de tale mod Catilina, Pro Archia, Pro lege Manilia, Cato major. Desuden af Ovids *Metamorphoses* ca. 150 vers. I 1 ugentlig time er af Schreiners latinske sproglære ordføiningslæren lektievis gennemgaaet indtil § 295. Hver uge en skolestil, hveranden uge en hjemmestil efter Andersen og Gjørs latinske stiløvelser.

2den kl. (Gjessing). Sallust: *Catilina* fra cap. 51 og ud. Virgils *Æneide* 6te bog. Livius 21de bog cap. 1—18 og 22de bog cap. 1—38.

Nogen extemporallæsning. Det læste repeteret. Schreiner's latinske grammatik § 301 ud. 1 extemporaloversættelse (sjelden stil) hver uge. Hjemmeoversættelser sjeldnere.

(Sagen). Sammen med 1ste kl. er i 4 ugentlige timer læst og repeteret Ciceros Cato major, Pro Archia og Pro lege Manilia fra cap. VIII og ud.

3die kl. 4 t. (Rektor) Livius's 22de bog læst og repeteret; desuden repeteret 21de bog fra kap. 1—40; endvidere repeteret Virgils *Æneide* 2den bog.

Af grammatiken kasuslæren og størstedelen af sætningslæren repeteret.

5 t. (Gjessing). Horats's oder ca. 500 vers (I. 1, 10, 20, 22, 38. II. 2, 3, 6, 7, 10, 14, 15, 16, 18, 19, 20. III. 9, 30. IV. 3, 5). Horats's breve ca. 600 vers. (I. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15). Tacitus's annaler: Tiber og Sejan (efter Weisses udvalg). Sallust's *Catilina* cap. 51 og ud.

Nogen extemporallæsning. Det til artium oplagte pensum i det væsentligste repeteret Af Weisses: «Romernes offentlige og private liv» det væsentlige angaaende statsforfatningen og statsmyndighederne (særlig §§ 22—46). Det vigtigste af litteraturhistorien (efter Weisses omrids). En hjemme- og en extemporaloversættelse hver uge i 1ste halvår; i 2det halvår en extemporaloversættelse hver uge og hjemmeoversættelser sjældnere.

Græsk.

Latingymnasiet.

1ste kl. (Schønheyder). Schou-Bruns læsebog. Af sammes grammatik læst og repeteret formlæren. Xenophons Anabasis 2den bog til cap. 5 læst og repeteret.

2den kl. (Gjessing). Xenophons Anabasis 2den bog fra cap. 5 og ud; 3die bog til cap. 3. Homers Iliade 1ste, 4de og 6te bog. Platons Apologi, cap. 1—18. Sechers græske mythologi til pag. 46. (Heroerne).

3die kl. (Gjessing). Homers Iliade 2den bog (til v. 484). Platons Apologi fra cap. 12 og ud. Sophocles's Antigone. Det til artium oplagte pensum repeteret.

Det vigtigste af de attiske antikviteter (efter Christensens: «Det græske statsliv i oldtiden»). Hovedpunkterne af litteraturhistorien (efter Aars: Græsk litteraturhistorie). Delvis repetition af grammatiken.

Historie.

Middelskolen.

Kl. 4 f. a. (Nilssen). Rektor Erichsens lille verdenshistorie fra begyndelsen til det første korstog læst og repeteret.

Kl. 4 f. b. (Schønheyder). Af Rektor Erichsens lille verdenshistorie læst og repeteret middelalderen og den nyere historie til tretiaarskrigen. Oplæsning af Ræders historiske fortællinger.

Kl. 5 f. a. Fra Luther til og med Peter den store efter Erichsens lille verdenshistorie. Repetition.

Kl. 5 f. b. (Eilifsen). Af Erichsens verdenshistorie læst og repeteret «Den nyere tid». Derefter er middelalderen repeteret. Høitlæsning i Ræders «Historien i fortællinger». Særlig er enkelte partier af fædrelandshistorien gennemgaaet ved høitlæsning og gjenfortælling.

Kl. I a. (Grønvold). Middelalderen efter Ræder læst og repeteret. Under undervisningen er stadig benyttet karter og billeder. Oplæsning og fri fortælling af læreren. Til oplæsning er benyttet dels Ræders bog, dels for Norges vedkommende, Snorres kongesagaer.

Kl. I b. (Jørgensen). Middelalderen efter Ræder læst og repeteret. Stadig den nye lekse frit fortalt af læreren, i regelen i timens begyndelse før gennemgaaelse af dagens lekse. Kartter og historiske billeder benyttede.

Kl. II a. (Munch). Den nyere tid til Ludvig XIV, læst og repeteret.

Kl. II b. (Jahr). Den nyere tid fra reformationen til Ludv. XIV, læst og repeteret efter Ræder's verdenshist. Kartter og plancher benyttet. Af og til oplæsning af Ræders: Historien i fortællinger.

Kl. III g. (Johansen). Ræders lærebog fra «England og den nordamerikanske frihedskamp» (pag. 193) til Norge (pag. 286) læst og repeteret.

Kl. III p. g. (Munch). Ræders lærebog fra Karl XII (s. 187) til Tyskland og Frankrig, (s. 265) læst og repeteret.

Kl. IV g. (Munch). Schjøtts verdenshistorie og Erichsens nordens historie repeteret.

Kl. 4 p. (Johansen). Schjøtts verdenshistorie og Erichsens nordens historie repeteret.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Sagen). Læst og repeteret oldtidens historie efter Ræders lærebog, 2den udgave.

2den kl. (Sagen). Læst og repeteret Frankrigs historie efter Wallem og Schjøtt's lærebog.

3die kl. (Sagen). Læst og repeteret Nordens historie efter Erichsens lærebog. Derefter repetition af Oldtidens historie efter Ræders og Frankrigs historie efter Wallem og Schjøtt's lærebog.

Latingymnasiet.

Som i realgymnasiet.

Geografi.

Middelskolen.

Kl. 4 f. a. (Schønheyder). Horns lille geografi læst og repeteret.

Kl. 4 f. b. (Frk. Holmsen). Horns lille geografi læst og repeteret.

Kl. 5 f. a. (Nilssen). Horns geografi for folkeskolen med undtagelse af «almindelig geografi» læst og repeteret. Karttegning.

Kl. 5 f. b. (Eilifsen). Læst og repeteret Horns geografi for folkeskolen med undtagelse af «almindelig geografi».

Kl. I a. (Grønvold). Africa og Asien læst og repeteret, for pigernes vedkommende den manglende del af Amerika (topografi). Desuden Norges fjorde, fjelde, dale, elve og byer.

Kl. I b. (Nilssen). Geelmuydens geografi ved Arstal: fra britisk Nord-Amerika til Europa læst og repeteret. Karttegning.

Kl. II a. (Jørgensen). Arstals geografi fra Europa til England.

Kl. II b. (Eilifsen). Som i Kl. II a.

Kl. III g. (Jørgensen). Nordens geografi samt den matematiske geografi efter Arstals lærebog.

Kl. III p. g. (Johansen). Ligesaa.

Kl. IV g. (Johansen). Arstals lærebog i geografi repeteret.

Kl. IV p. (Johansen). Ligesaa.

Realgymnasiet.

1ste og 2den kl. (P. Hougen). Af Gundersens lærebog i politisk geografi, læst de europæiske lande. Paabegyndt den matematiske geografi.

3die kl. (Lie). Gundersens politiske geografi. Derefter repetition af det hele pensum i geografi.

Mathematik og regning.*Middelskolen.*

Kl. 4 f. a. (Tønseth). De fire regningsarter i hele tal med og uden benævning. Hovedregning. O. Johannessens regnebog, 1ste hefte, er benyttet.

Kl. 4 f. b. (Bjørneng). Som kl. 4 f. a.

Kl. 5 f. a. (Bjørneng). Brøk og decimalbrøk med forbi-gaaelse af division med brøk, der kun er gennemgaaet (uden praktisk indøvelse). Hjemmeopg. i regelen 2 gange om ugen. Regning paa tavlen og hovedregning. O. Johannessens 2det hefte.

Kl. 5 f. b. (Jørgensen). Brøk og dicimalbrøk. O. Johannessens regnebog 2det hefte. Hovedregning.

Kl. I a. (Tønseth). Gjennemgaaet hele brøklæren. Hovedregning. I 2det halvaar er 1 time hver uge anvendt til geometri.

Kl. I b. (Holstad). Gjennemgaaet hele brøklæren. Regnet opgaver efter Nicolaisens regnebog 2det hefte, særlig saadanne, hvor multiplikator og divisor er hele tal. Hovedregning. I andet halvaar 1 time ugentlig til geometriske konstruktioner.

Kl. II a. (Holstad). Grundigere gennemgaaelse af hele brøklæren. Enkelt reguladetri og lettere opgaver af sammensat reguladetri.

I første halvaar anvendt to timer ugentlig til lettere geometriske konstruktioner.

Af arithmetiken læst fra begyndelsen til divisionslæren. Det gennemgaaede indøvet med talrige eksempler. Af geometrien læst og delvis repeteret fra begyndelsen til parallelle linjer. Geometriske konstruktioner.

Kl. II b. (J. Hougen). Væsentlig som i II a.

Kl. III g. (Holstad). Renteregning og lettere opgaver af delingsregning efter Johannessens regnebog.

Arithmetik: Læst og repeteret hele brøklæren, ligninger med en og to ubekjendte samt forhold og proportioner.

Geometri: Læst og repeteret 2den og 3die bog. I matematik: Bonnevie's lærebøger benyttet.

Kl. III p. g. (P. Hougen). Arithmetik: Division af polynomer, opløsning af hele tal, brøklæren. Lette ligninger med en og to ubekjendte.

Geometri: Gutterne læst efter Bonneviens lærebog 2den, 3die og 4de bog til beregning af fladeindhold.

Piger: Gennemgaaet deres pensum til fladeindhold. Blot i time ugentlig.

Regning: Rente- og diskontoregning.

Kl. IV g. (Lie). Arithmetik: Efter Eliassens lærebog læst fra potenser og rødder, ud bogen.

Geometri: Efter Eliassens lærebog læst fra figurers fladeindhold, ud bogen.

Regning: Klodsberegning, delingsregning, rente og rentes rente, blandingsregning. Repetition af det hele pensum.

IV p. (P. Hougen). Arithmetik: Rodstørrelser, proportioner. Repetition af pensumet.

Geometri: Figurers fladeindhold. Pythagoræisk læresætning. Repetition af pensumet.

Regning: Klodsberegning, delingsregning. Rente og rentes rente. Blandingsregning. Repetition af pensumet.

Realgymnasiet.

1ste kl. (P. Hougen). Logarithmer. I trigometri til skjev- vinklede triangler. I Brochs arithmetik til decimalbrøk. Bonnevie og Sørensens geometri. Alt læst og repeteret.

2den kl. (Lie). Trigonometri: Guldbergs lærebog fra § 3, læst ud bogen. Stereometri: Guldbergs lærebog til sphærisk geometri. Analytisk geometri efter Guldbergs lærebog til parablen. Arithmetik efter Dr. O. J. Brochs lærebog til brøk.

3die kl. (Lie). Analytisk geometri: Guldbergs lærebog fra parablen ud bogen. Efter Guldbergs algebraiske analyse læst fra side 18—41 samt fra side 68 ud bogen. Arithmetik efter Dr. O. J. Brochs lærebog. Fra potenser ud bogen. Derefter repetition af hele det matematiske pensum. Skriftlige opgaver hjemme og paa skolen

Latingymnasiet.

1ste kl. (P. Hougen) Logarithmer, trigonometri og arithmetik som i 1ste realg.

2den kl. (Lie). Arithmetik, trigonometri og stereometri, som i 2den realg.

3die kl. (Lie). Dr. O. J. Brochs arithmetik fra decimalbrøk ud bogen. Derefter repetition af hele det matematiske pensum. Skriftlige opgaver hjemme og paa skolen.

Naturkundskab.

Middelskolen.

Kl. 5 f. a. (Holstad). Læreren har forevist og beskrevet dyreformer hørende til de forskjellige ordener af hvirveldyrklasserne. Det gennemgaaede er gjenfortalt af eleverne. I botanik er gennemgaaet plantens 4 hoveddele. Planter repræsenterende de vigtigste af vore familier er forevist og beskrevne paa ekskursioner vaar og høst.

Kl. 5 f. b. (Holstad). Som for kl. 5 f. a.

Kl. I a. (P. Hougen). I zoologi: Læst til krybdyr.

I botanik: Gennemgaaet den almindelige botanik samt enkelte plantefamilier. Ekskursioner. Presset ca. 20 forskjellige arter.

Kl I b. (J. Hougen). Zoologi: Pattedyr og fugle. Botanik: Paa talrige ekskursioner er indsamlet, gennemgaaet og indøvet mellem 30 og 40 planter; hvoraf der til examen redegjøres for følgende, der tillige fremlægges pressede: Døvnesele, Smaasmelle, Akersvineblom, gul Stenkløver, Hundepersille, Rublom, Løn, grenet Skrinneblom, Engkarse, knollet Erteknop, Vasarv, Jonsokkol, Løvetand, Tandrod, Haarsvær, Enghumleblomst, Ask, rød Tvetand, Hyrdetaske, Engsoleie. Overensstemmelsen mellem de til samme familierhørende planter tildels observeret.

Kl. II a. (Holstad). I zoologi: De hvirvelløse dyr. I botanik: De vigtigste plantefamilier. Den almindelige del af botaniken

Kl. II b. (P. Hougen). I zoologi læst fra leddyr ud bogen. I botanik: Læst hele Sørensens lærebog. Dertil gennemgaaet og presset ca. 30 forskellige arter. Ekskursioner tildels udenfor skoletiden.

Kl. III g. (Holstad). Botaniske ekskursioner vaar og høst. Paa disse gennemgaaet de vigtigste af vore plantefamilier.

Henriksens fysik læst og delvis repeteret til elektricitetslæren.

Kl. III p. g. (P. Hougen). Planternes indre bygning. Plantebestemmelse. Ekskursioner. Henriksens fysik læst og tildels repeteret.

Kl. IV g. (Holstad). Som i IV p

Kl. IV p. (J. Hougen). Det menneskelige legemes bygning. Hele middelskolens pensum i naturfag repeteret. Botaniske ekskursioner.

Realgymnasiet.

1ste kl. (J. Hougen). Fysik: Læst og repeteret mekanik, akustik og optik. Kemi: Metalloiderne læst og repeteret. Botanik: Plantebestemmelser paa ekskursioner og paa skolen; gennemgaaet familierne efter Sørensens lærebog til bartræerne. Af eksperimenter er i det væsentlige udført de samme, som omtales i skolens aarsberetning for 1889—90 afsnit VII.

De samme lærebøger benyttede som forrige aar.

2den kl. (J. Hougen). Fysik: Læst og repeteret varmelæren;

desuden læst magnetismen og af elektricitetslæren til induktion. Kemi: Metallæren læst og repeteret. Gjennemgaaet de vigtigste mineraler og bergarter; som lærebog benyttet Corne-liussens mineralogi. Botanik: Plantefamilierne efter Sørensens lærebog; plantebestemmelser som i 1ste klasse. Af eksperimenter er udført væsentlig de samme, som er anført i aarsberetningen for 1889—90, afsnit VII.

3die kl. (J. Hougen). Gjennemgaaet artiumspensumet i samtlige naturfag. Experimenter med dynamomaskinen, drevet af en vandmotor. I den sidste del af aaret af og til skriftlige opgaver paa skolen.

Skrivning.

Middelskolen.

Kl. 4 f. og 5 f. (Johansen og Arnesen). Hareide og Ringdals skriveøvelser.

Kl. I og II ligesaa.

Tegning.

Kl. 4 f. (a og b). Tegning af hjælpe Kors, kvadrat og ottekant med indtegnede, retlinjede, geometriske figurer. Udførelse i blyant.

Kl. 5 f. (a og b). Tegning af hjælpe Kors, kvadrat, ottekant, trekant og sekskant med indlagte, retlinjede, geometriske figurer. Udførelse i blyant.

Kl. I (a og b). Tegning af cirkeien med inddelinger; rosetter og bladformer, indskrevne i cirkel og kvadrat efter Petersens tegneapparat, gruppe II. Udførelse i blyant; delvis optrækning med pen.

Kl. II (a og b). Fortsættelse af foregaaende aars øvelser, gruppe II. Tegning af spiraler og bladformer efter Petersens tegneapparat, gruppe III. Udkast i blyant, optrækning med pen.

Kl. III (g og p. g). Fortsat tegning efter Petersens for- tegninger, væsentlig palmetter, voluter etc. Udkast i blyant, optrækning med pen

Kl IV (g og p). Frihaandstegning, enkelte øvelser efter Petersens fortegninger og tidligere givne middelskoleopgaver. Projektionstegning: Opgaver til øvelse efter Petersens vejledning i projektionstegning for middelskolen.

Realgymnasiet.

1ste kl. Ornamenttegningsøvelser efter større fladeornamenter. Klodstegning.

2den kl. Ornamenttegning og klodstegning sammen med 1ste klasse. (2den kl. har ifjor gennemgaaet 1ste afsnit af projektionstegningen efter Holst og Johannessens lærebog indtil opgave 20 tilligemed en række udfyldende opgaver).

3die kl. Projektionstegning efter Holst og Johannessens lærebog fra opgave 39 og bogen ud tilligemed supplerende opgaver, hvoriblandt samtlige tidligere givne artiumsopgaver. Frihaandstegning: Klodser, enkeltvis og i grupper.

Gymnastik.

A. *Gutterne* har været delt i 7 partier:

1ste parti bestaaende af gymnasiets samtl. kl. gj.snitl.	32 elever
2det » — - middelsk. IV (a og b)	» 22 »
3die » — - » III	» 27 »
4de » — - » II	» 29 »
5te » — - » I	» 34 »
6te » — - forberedkl. 5	» 32 »
7de » — - » 4	» 27 »

I ovennævnte elevantal fragaar:

Af 1ste parti: 1 helt fritagen paa grund af asthma.

Af andet parti: 1 helt fritagen paa grund af legemsfeil, 3 delvis fritagne, 1 for vand i knæet, 1 for betændelse i knæet og 1 for blodmangel.

Af 3die parti: 2 helt fritagne for henholdsvis legemsfeil og tuberkler i haanden.

Af 4de parti: 3 elever helt fritagne paa grund af: beskadiget albue, svimmelhed, tuberkler i hoften.

Af 5te parti: 3 elever helt fritagne paa grund af: legemsfeil, mavekatarrh, svagt knæ.

Af 6te parti: 1 delvis fritagen for st. weitsdans.

Af 7de parti: 1 helt og 2 delvis fritagne paa grund af: svag arm efter brud, frost i fødder, armbrud.

1ste, 2den, 3die, 4de og 5te parti har hvert havt 3 timer pr. uge, 6te og 7de parti 2 timer. Øvelserne har været drevet i lighed med forrige skoleaar. Skydning har ikke kunnet udføres paa grund af manglende skydebane i byens nærhed.

1ste parti har havt øvelse i floretfægtning som regel 1 time om ugen.

2det parti har faaet lidt øvelse i bajonETFægtning, ligesom de enkelte haandgreb og lidt forberedende skydeøvelser er gjennemgaaet.

B. *Pigerne* har været delt i 3 partier:

1ste parti, middelsk. III og II (a og b) gj.snitl. 48 elever

2det » — I «

og forberedelsesklasse 5 « — 57 »

3die parti, — 4 « — 23 »

I ovennævnte elevantal fragaar:

Af 1ste parti: 4 elever helt fritagne paa grund af: 1 for svaghed efter mavebetændelse, 1 for armen af led, 2 for alm. svaghed, hovedpine, anæmi. 6 delvis fritagne paa grund af: 1 for ankelvrid, 2 for hovedpine, kvalme m. m., 1 for gigtfeber, 1 for daarligt knæ, 1 for betændelse i ryggraden.

Af 2det parti 4 elever helt fritagne paa grund af: hovedpine, mathed, alm. svaghed: 3 delvis fritagne for hovedpine, mathed, alm. svaghed, 1 for anæmi og alm. svaghed, 1 for svaghed efter mavebetændelse.

Af 3die parti: 2 elever helt fritagne: 1 for legemsfeil, 1 for alm. svaghed, 1 delvis paa grund af hjærtfeil.

Alle partier har hver havt 2 timer pr. uge, hvorhos middelskolens klasse III yderligere har havt en 3die time pr. uge.

«Minnesbokens» tabeller har været hovedsagelig benyttet for 2det og 3die parti. For 1ste partis vedkommende har frøken Lampes tabeller været befulgt ved siden af repetition af «Minnesboken». Forøvrigt som forrige aar.

For alle partier — saavel gutter som piger — har øvelserne været drevne ude i skolegaarden i forbindelse med friere lege, naar veir og omstændigheder forøvrigt har tilladt.

Sang.

I middelskolen: Gjennemgaaet i alle 5 sangklasser: Node- og tonesystemet, fortegnene, skalaens bygning, de vigtigste skalaer i dur, pauser, tonetrin og intervallerne. Harmonier og akkorder. Øvelser i nodeskrivning og nodelæsning m. m.

I 4de og 5te forb. er benyttet Koppangs skolesangbog 2den afdeling, i md. I og II 3die afdeling (for folkeskolens 6te og 7de klasse). I md. III er sunget to-stemmige sange, efter Koppangs to-stemmige sangbog.

I gymnasiet (kl. 2 og 3) gennemgaaet det samme som i middelskolen samt desuden basnøglen, hvori skalaerne er optegnede og indøvede.

Til sangbog er foreløbig benyttet Koppangs 3die afdeling. Mest enstemmig og lidt to-stemmig sang. Vægt er i alle klasser lagt paa tydelig og ren udtale, præcision og befølgelse af de vigtigste foredragstegn.

Sløid.

1ste trin: Spikning (penneskaft, blomsterpinde).

2det trin: Filning og pudsning. Gjenstandene fra forrige trin filede og pudsede.

3die trin: Sagning og høvling. Byggeklodse, fjæle, fir-kantede og spidse. Brikker, ottekantede.

4de trin: Rundhøvling og filning. Krumkagerul, boldtræ.

Haandarbeide.

4de forb. Klippet og syet et let linned. Strikket læggen af en strømpe.

5te forb. Engelsk broderi. Strikning (foden af strømper).

I. Klippet og syet et par benklæder. Strømpestriking.

II—III. Lappestykke, stoppelap, navnestykke. Mønster-tegning. Strømpestriking.

VII. Afgangsexamina 1898.**Middelskolen.***Latinlinjen.*

Hovedkarakter.

Bencstad, Georg.....	Meget godt (1,58)
Endresen, Endre.....	Meget godt (2,04)

Engelsklinjen.

Benneche, Olaf.....	Godt (2,53)
Bryn, Yngvar.....	Godt (2,93)
Christiansen, Christian.....	Meget godt (2,04)
Diesen, Henry.....	Meget godt (1,73)
Engebretsen, Otto.....	Meget godt (2,11)
Espeland, Nikolai.....	Meget godt (2,47)
Gerrard, Edvard.....	Meget godt (2,17)
Johansen, Norman.....	Udm. godt (1,37)
Olsen, Thorgeir.....	Meget godt (1,70)
Stray, Emil.....	Udm. godt (1,33)
Stumpf, Hans.....	Godt (2,57)
Støren, Trygve.....	Godt (2,71)
Tallaksen, Einar.....	Meget godt (1,53)
Tharaldsen, Sverre.....	Meget godt (1,71)
Vogt, David.....	Meget godt (1,97)

Abrahamson, Solveig	Meget godt (2,36)
Andresen, Elna	Meget godt (2,50)
Bastrup, Ingeborg	Meget godt (2,14)
Beer, Andrea	Udm. godt (1,39)
Bessesen, Elisabeth	Meget godt (1,86)
Haanes, Helga	Meget godt (1,71)
Jensen, Sofie	Meget godt (2,11)
Johnsen, Marie	Meget godt (2,29)
Jørgensen, Dagny	Udm. godt (1,39)
Lysgaard, Herborg	Meget godt (1,79)
Maroni, Marie	Meget godt (1,71)
Mürer, Hanna	Meget godt (2,50)
Olsen, Karen	Godt (2,54)
Omdal, Katrine	Meget godt (1,89)
Pedersen, Emma	Meget godt (1,64)
Petersen, Ragnhild	Meget godt (2,29)
Rasmussen, Ragna	Meget godt (1,96)
Refsnes, Gudrun	Meget godt (2,11)
Steinert, Astrid	Godt (2,75)
Thorkildsen, Charlotte	Godt (2,82)
Thorkildsen, Ida	Meget godt (2,43)
Tobiassen, Elisabeth	Meget godt (2,39)
Undsæt, Ragna	Meget godt (2,14)
Weisser, Marie	Meget godt (2,14)

Privatister paa engelsklinjen.

Ditlefsen, Fritz	Meget godt (2,50)
Grøgaard, Johannes	Godt (3,00)
Isefjær, Henrik	Godt (2,68)
Kirsebom, Alfred	Godt (3,04)
Platou, Eivind	Meget godt (2,18)
Skar, Olaf	Godt (2,61)

2 elever og 1 privatist paa engelsklinjen bestod ikke examen. 1 elev fuldførte ikke examen paa grund af sygdom.

Desuden underkastede Halfdan Nitter sig tillægsprøve i engelsk med karakteren 3,5 for skriftlig og 2 for mundtlig.

Til tillægsprøve i fransk fremstillede sig 3 kandidater med saadant udfald, at

Aagot Lie	fik karakteren	1
Halfdan Nitter	-	— 2,5
Karen Ullmann	-	— 1

Til medlemmer af censurkomiteen til bedømmelse af de skriftlige besvarelser ved aarets afgangsexamen for 7de kreds, bestaaende af Kristianssands, Lillesands, Mandals og Farsunds skoler, var af undervisningsraadet beskikket efternævnte lærere:

I norsk: Rektor Sommerfelt, overlærer Ullmann. Suppleant: Cand. theol. Fladmark (Lillesand).

I tysk: Adjunkt Munch, klasselærer Eilifsen. Suppleant: Adjunkt Johansen.

I latin: Overlærer Gjessing, adjunkt Sagen. Suppleant: Klasselærer Eilifsen.

I engelsk: Adjunkt Grønvold, skolebestyrer Salvesen (Farsund). Suppleant: Klasselærer Jahr.

I matematik: Adjunkt K. Hougen, skolebestyrer Oftedal (Mandal). Suppleant: Kandidat Boye (Lillesand).

I tegning: Adjunkt P. Hougen, klasselærer Holstad. Suppleant: Maler Nilsen.

I skrivning: Skolebestyrer Arnesen, klasselærer Jørgensen. Suppleant: Klasselærer Tønseth.

Til komiteens formand opnævntes rektor Sommerfelt.

Fællescensur afholdtes mandag den 13de juni.

Til censorer ved den mundtlige prøve beskikkedes:

I religion: Pastor Brochmann, cand. theol. Nilssen.

I norsk: Adjunkt Schönheyder, kateket Bonde.

I tysk: Adjunkt Munch, klasselærer Eilifsen.

I latin: Adjunkt Sagen.

I engelsk: Skolebestyrer Scharffenberg (Lillesand), klasselærer Jahr.

I fransk: Overlærer Ullmann.

I historie: Overlærer Gjessing, klasselærer Jørgensen.

I geografi: Adjunkt P. Hougen, klasselærer Tønseth.

I matematik: Skolebestyrer Oftedal (Mandal), klasselærer Holstad.

I naturfag: Konrektor Lie, adjunkt K. Hougen.

Klassisk examen artium 1898.

Navne:	Norsk stíl	Lat. overs.	Math. skr.	Religion,	Norsk&oldn.	Latin.	Latin.	Græsk.	Græsk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Math. m.	Ordenstal.	Antal fag.	Hovedkarakter.
Bryn, Erling	3	3	4	1	2	1	1	1	1	2	2	1	1	23	13	Meget godt.
Gundersen, Gunvald Rudolf ..	3	3	4	3	3	2	2	2	3		3	2	4	34	12	Godt.
Jensen, Josef — Privatist	4	4	4	2	3	2	2	3	3		2	2	1	32	12	Godt.
Meling, Lauritz — Privatist ..	2	3	2	2	2	1	2	2	3		2	1	2	24	12	Meget godt.

Realartium 1898.

Navne:	Norsk stíl.	Eng. stíl.	Math. skr.	Fysik skr.	Religion.	Norsk&oldn.	Engelsk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Math. m.	Naturfag.	Tegning.	Ordenstal.	Antal fag.	Hovedkarakter.
Benneche, Karl Hakon	3	2	4	3	2	2	2	3	2	1	3	2	2	31	13	Meget godt.
Kielland, Hjalmar Fredrik ...	4	3	2	3	1	2	2	3	2	2	2	1	2	29	13	Meget godt.
Piøne, Birger Vilhelm	3	4	2	4	2	1	2	3	2	3	3	1	1	31	13	Meget godt.
Stray, Ragnhild Marie	3	4	4	3	2	2	2	1	2	2	2	2	2	31	13	Meget godt.
Vogt, Valentine Sem	3	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	2	19	13	Meget godt.

1 elev og 2 privatister ved realartium rejiceredes.

Til censorer ved den mundtlige examen artium ved Kristianssands katedralskole var beskikkede:

I religion: Adjunkt Elligers (Arendal).

I norsk og oldnorsk: Rektor Gjessing (Arendal)

I latin og græsk: Adjunkt Jensen (Arendal).

I fransk: Cand. mag. Jahr.

I engelsk: Rektor Sommerfelt.

I historie: Adjunkt Munch.

I matematik: Adjunkt Suleng (Arendal).

I naturfag og geografi: Medlem af undervisningsraadet, Adjunkt Friis (Kristiania).

VIII. Samlingerne.

Den fysiske samling.

Vandmotor paa 1 hestekraft til at drive skolens dynamo.

Den zoologiske samling.

A. Hvirveldyr.

Pattedyr.

Cervus Alces, elgsdyr, (han), fra Østerdalen.

Putorius nivalis, Snemus, Vennesla.

Vespertilio mystacinus, flaggermus, Eg. Gave fra skoleelev Eyvind Platou.

En afrikansk insektæder, gave fra skoleelev Tharald Stray.

Lepus cuniculus, kanin, gave fra skoleelev Eyvind Platou.

— « « - « Karl Platou.

Fugle.

Lestris catarrhactes, storjo, Randø Sund.

Fringilla linaria, birkeirisk, gave fra Skjold Gulbrandsen.

Astur palumbarius, 6 dununger, Hortemo.

Krybdyr.

Australisk slange, gave fra sømand Hansen.

B. Løddyr.

Skolens samling af norske coleoptera er ved gaver fra hr. overlærer Ullmann voxet fra 210 til 680 arter i bestemt stand. Af hver art opstilles fra 1—12 eksemplarer, alle med betegnelse af findested. Der lægges særlig an paa at faa repræsenteret omegnens fauna.

D. Bløddyr.

Aplysia punctata, søtare, Flekkerø.
Isocardia, hjertemusling, Kristianssand.

F. Tarmløse.

Koral, Kristianssandsfjorden.

G. Laveste dyr.

Svamp, fundet paa 70 favne vand, Kristianssand, gave fra kjøbmand Thorgrimsen.

H.

Forstenet kalvefoster, gave fra dyrlæge Juell.
Rygrad af en hai, gave fra skoleelev Normann Just.
2 blommet andeæg, gave fra Bernhard Frølich.
Forskjellige fugleæg, gave fra gartner Bertram Brochmann.
Torskeyngel, ca. 5 a 6 uger gammel, torskerogn, klæk-
kende torskerogn, hummeryngel, rødspetteyngel, østersyngel,
gave fra konsul C. Kristiansen.

Indkjøbt bogen: «Stuxberg», Sveriges och Norges fiskar.

Den botaniske samling.

Baandformige sammenvoxede aspargesstilke, gave fra post-expeditør Hovland.

Cycadekongle, gave fra skoleelev Benjamin Stray.

Nødder fra Ostindien, gave fra Haakon Paulsen.

Den mineralogiske samling.

Et stort stykke mineralsk svovl, gave fra provisor Eidem
Forskjellige mineralprøver fra feltspatbrud i Bamble.

Den ethnografiske samling.

Stykker af klæberstensurner samt flinteredskaber, jordfundne
paa Lister, gave fra skoleelev Tharald Stray.

For de modtagne gaver aflægges herved skolens for-
bindtligste tak.

Sommerfelt.

NB. Bibliothekets tilvæxt trykkes særskilt.

Læremidler.*Ordbøger.*

Baumann, H. Londinismen (Slang and cant) Berlin 1887.
Salomonsens store illustrerede konversationsleksikon I—VII.
Kj.havn 1893—97.

- Sachs, K. Französisch deutsches und deutsch—französisches Wörterbuch. Hand und Schulausgabe. Berlin 1888.
 Tetzner, F. Wörterbuch sinnverwandler Ausdrücke. Leipzig.

Almindelig og klassisk sprogvidenskab.

- Jespersen, Otto. Fonetik, 1ste hefte, fonetikens almindelige del.
 Kjøbenhavn 1897.

Nyere sprog.

- Bell, Alexander. Englische sichtbare sprache in zwölf lektionen. Washington.
 Beyer und Passy. Elementarbuch des gesprochenen französisch. Cötten 1893.
 Bovien og Høpfner. Moderne franske forfattere i udvalg. Kjøbenhavn 1896.
 Bjørset, K. Tysk læsebog for middelskolens 3 øvre klasser, I. Kr.ania 1898.
 Knudsen og Løkke. Engelske præpositioner og synonymmer, Kr.ania 1894.
 Krogh, I. Opgaver i engelsk stil for realgymnasiet, 2 expl. Kr.ania 1893.
 Krogh, A. Opgaver i engelsk stil for 6te klasse. Kr.ania 1889.
 Knudsen og Kristiansen. Tysk læsebog for begyndere, 1889.
 Lassen, Kristofer. Tysk begynderbog. Kr.ania 1897.
 Myhre, W. Lærebog i tysk for begyndere. Kr.ania 1896.
 Nygaard, M. Sproget i Norge. Bergen 1897.
 Olsvig, Viljam. Engelske ord og vendinger. Bergen.
 Opgaver til engelske stile. Trykt som manuskript til brug ved Nissens pigeskole, 2 expl. Kr.ania 1898.
 Sommerfelt, K. Engelsk læsning for gymnasiet I. Historie og veltalenhed, 2 expl. Kjøbenhavn 1886.
 Sommerfelt, K. Engelsk læsning for gymnasiet II. 2 expl. Kjøbenhavn 1890.
 Storm, Joh. Franske taleøvelser. Kjøbenhavn 1895.
 Torp og Falk. Dansk—Norskens lydhistorie. Kr.ania 1898.

Theologi.

Flood og Raabe. Kristendomskundskab. Kr.ania 1893.
 Jensen og Svensen. Bibelhistorie for middelskolen.

Historie.

Bang, Gustav. Europas kulturhistorie, 1—3die hefte. Kjøbenhavn 1898.
 Freeman, E. The History of the Norman Conquest of England, mit anmerkungen von Glavning. Bielef. und Leipzig 1893.
 Fröhlich, Franz. Lebensbilder berühmter feldherren des altertums I, die Römer. Zürich 1894—96.
 Gardiner, S. K. Historical biographies, med amerkninger af Sturzen Becker, 3 expl. Stockholm 1891.
 Jahnke, E. Bilder aus der väterländischen geschichte, 6 expl. Danzig 1897.

Literaturhistorie.

Jæger, H. Illustreret norsk literaturhistorie. Kr.ania 1896.
 Mensch, H. Characters of english literature. Cöthen.
 Sommerfelt, K. Engelsk literaturhistorie i udtog. Kr.ania 1886.
 Wallem, N. Omrids af den franske literaturhistorie for høiere skoler. Kr.ania 1897.

Mathematik.

Isaachsen, D. Lærebog i plan trigonometri for gymnasier og tekniske skoler. Kr.ania 1897.

Skolevidenskab.

Klavenes, Thv. Veiledning til brugen af min forklaring. Kr.ania 1897.
 Lind, Lindroth og Planck. Betragtelse för skolungdom. Stockholm 1888.
 Mazer, Th. Ord till ungdomen. Stockholm 1892.

Udenlandsk literatur.

- Cooper, I. The Pathfinder. Mit anmerkungen von dr. Stange.
Bielef. und Leipzig 1894.
- Cooper, I. The last of the Mohicans. Mit anmerk. von Bandow.
Bielef. und Leipzig 1898.
- Erckmann Chatrian. L'invasion. Mit anm. von K. Bandow.
Bielef. und Leipzig 1895.
- Halévy. L. Labbé Constantin. Med anmerkninger af Edstrøm.
Stockholm 1894.
- Marryat. The three Cutters. Mit anmerkungen von Paetsch.
Bielef. und Leipzig 1891.
- Scribe et Legouvé. Bataille de dames. Mit anmerk. von
Naetzoldt. Bielef. und Leipzig 1887.
- Scribe et Legouvé. Adrienne Lecouvreur. Mit anmerk. von
Professor Fels. B. u L. 1887.
- Thackeray, W. Book of snobs. Explanatory notes by Eitrem.
cand. mag. Kr.ania 1897.
- The story of Sindbad the sailor. Mit anmerk. von Dr. Hosch.
Bielef. und Leipzig 1891.
- Washington, Irving. The sketch book. Mit anmerk. von
Boethke. Bielef. und Leipzig 1896.
- De Maistre, X. La jeune Sibérienne. Mit anmerk. von
D'Hargues. Bielef. und Leipzig 1897.

IX. Fortegnelse over de ved skolen brugte
lærebøger.

I religion.

- Vogts mindre bibelhistorie.
Vogts bibelhistorie for middelskolen.
Luthers katekisme.
Sverdrups forklaring.
Vogts kirkehistorie.

I norsk og oldnorsk.

- Eriksen og Paulsen. Norsk læsebog, 2den del.
 Eriksen. Norske læsestykker for middelskolens øverste klasse.
 Pauss og Lassens læsebog.
 Hofgaard. En liden norsk grammatik.
 — Norsk grammatik.
 Platou. Norsk grammatik.
 Aars. Retskrivningsregler.
 Broch og Seip. Kortfattet literaturhistorie.
 Mosling. Holdepunkter.
 Eriksen. Literaturhistorie.
-

- Nygaard. Oldnorsk læsebog for begyndere.
 — Udvalg af den norrøne literatur.
 — Oldnorsk grammatik.

I tysk.

- Knudsen. Elementarbog.
 Voss. Deutsches Lesebuch.
 Pauss og Lassen. Tysk læsebog.
 Johansen. Tysk grammatik.
 Norby. Tyske stileøvelser.
 Hofgaard. Tyske stileøvelser.
 Knudsen. Tyske stileøvelser.
 Kristiansen. Tyske stileøvelser.
 — Tyske stil- og taleøvelser.

I latin.

- Andersen. Udvalg af latinske forf.
 Lowum. Latinske stileøvelser.
 Schreiner. Latinsk grammatik.
 Gjør og Johansen. Opgaver til latinske oversættelser.

Henrichsen. Opgaver til oversættelse fra latin paa dansk.
Andersen og Gjør. Latinske stileøvelser.
Weisse. Romerske antikviteter.

I græsk.

Schou-Brun. Græsk læsebog.
— Græsk grammatik.
Christensen. Det græske statsliv i oldtiden.
Secher. Græsk mythologi.
Aars. Græsk literaturhistorie.

I engelsk.

Brekke. Lærebog i engelsk for begyndere.
— Stileøvelser.
— Engelsk læsebog for middelskolen.
Sommerfelt. Engelsk læsning for gymnasiet.
— Nyeste engelske forfattere i udvalg.
— Engelsk literaturhistorie.
Løkke. Engelsk grammatik.
Knudsen og Løkke. Engelske stileøvelser.
Western. Engelsk grammatik for middelskolen.
Krogh. Engelske stileøvelser for realgymnasiet.

I fransk.

Knudsen og Wallem. Fransk læsebog 1ste og 2den del.
Knudsen. Fransk grammatik.

I historie.

Erichsen. En liden verdenshistorie.
Ræder. Historisk lærebog for middelskolen.
— Lærebog i oldtidens historie.
Schjøth. Verdenshistorie.
Erichsen. Norges, Sveriges og Danmarks historie.
Schjøth og Wallem Frankriges historie.

I geografi.

- Reusch. Geografi.
 Arstal. Geografi for middelskolen.
 Gundersen. Udtog af den politiske geografi.
 Johannesen. Matematisk geografi.
 Henriksen. Lærebog i fysisk geografi

I naturkundskab.

- Sørensen. Dyre- og planterigets naturhistorie.
 — Norsk flora.
 Henrichsen. Lærebog i fysik.
 Schjøtz. Fysik.
 Hjortdahl. Kemi.

I regning og matematik.

- Johannesen. Praktisk regnebog.
 Eliassen. Geometri.
 — Arithmetik.
 Broch. Arithmetik.
 Bonnevie og Sørensen. Plangeometri.
 Guldberg. Stereometri.
 — Trigonometri.
 — Analytisk geometri.
 — Algebraisk analyse.

I skrivning.

- Hareide og Ringdal. Skrivebog.
-

X. Skole- og indskrivningspenge. Skolebeneficier.

Indskrivningspenge udgjør baade i gymnasierne og i middelskolen 2 kr. Skolepengene udgjør for begge gymnasiernes 3 klasser 144 aarlig, for middelskolens kl. IV, III og II 96, for 5te forb. 72.

For brødre gives saadan moderation, at den ældre (den som gaar i høieste klasse) betaler fuldt ud, den anden 3 fjerdedele, den 3die halvparten af den for deres respektive klasser bestemte sum, medens 4de og følgende blive gratister.

Hvis af flere samtidig skolesøgende brødre en er gratist, og denne er den ældste, beholder den anden og følgende moderation, som om han var fuldt betalende; hvis derimod en af de følgende er gratist, trækkes hans skolepengebeløb, beregnet efter klassens ordinære skolebetaling (uden moderation), fra det beløb, som samtlige brødres skolepenge med den regulære moderation udgjør; hvis ogsaa en tredie broder faar fri skolegang, beregnes dennes værdi derimod kun efter den modererede skolebetaling, som han skulde erlægge under forudsætning af, at alle var betalende elever. (Dept. rundsk. $\frac{4}{9}$ 89).

I det forløbne skoleaar har til fripladse været bevilget kr. 2,664.

Thues legats renter har været uddelt som flidsbelønning til 1 discipel af 3die lg. med $\frac{1}{3}$ del, til 1 af 3die rg. og 2 af 2det rg. med hver $\frac{2}{9}$.

Efter skolelovens § 58 skal skolepenge betales *forskuudsvis*.

Og reglementets § 39 lyder saaledes: Er skolepengene for en elev ikke erlagte til bestemt tid, er rektor, naar han af kassereren derom underrettes, *forpligtet* til at nægte en saadan discipel adgang til skolens undervisning.

XI. Forskjellige bemærkninger.

I medio december og medio april afholdtes efter sædvane i 4 dage tentamen i de skriftlige examensfag for klasse IV.

I september foretog skolen landtur til Voje i Vaagsbygden, ca. 7 kilometer fra byen. Man marscherede derud, ledsaget af et musikkorps, som spillede under vandringen. Paa to steder holdt man en $\frac{1}{2}$ times rast og leirede sig i det grønne, hver med sin niste.

Efterat man var ankommen til stedet, tilbragtes dagen med leg og dans i det frie, foruden at der blev afholdt forskellige gymnastiske vælddekampe, hvorved præmier uddeltes. Et dampskib kom om eftermiddagen og førte elever og lærere tilbage til byen.

I juleferierne gav gymnasiets elever en aftenunderholdning i gymnastiklokalet, hvorunder opførtes: E. Bøgh's «Ridderen» og Hostrup's «Den tredie». Forestillingen indledes og intermezzoerne udfyldtes af et af skolens elever bestaaende dilettantorkester, der udførte sine stykker med overraskende samspil og præcisjon.

Den skriftlige del af aarseksamen afholdtes fra 10de til 15de juni. Den mundtlige del af eksamen artium og afgangseksamen begyndte den 10de og 14de, af aarseksamen den 17de og fortsattes til torsdag den 30te juni, hvorpaa eksamens udfald bekendtgjordes den 2den juli.

Optagelsesprøven til kl. I afholdtes den 27de og 28de juni. Da ingen elever i aar var anmeldte fra folkeskolen, undlod denne efter rektors henstilling at benytte sin adgang til at lade sig repræsentere ved prøvens afholdelse.

Prøven var iaar væsentlig indskrænket til skolens egne elever i 5te forb.kl. Da den ligeoverfor disse kjendte eksaminander kunde udføres mere summarisk, strakte de 2 lovbestemte dage nogenlunde til, men naar et stort antal fremmede elever skal prøves, vil det vistnok findes vanskeligt at faa prøven tilfredsstillende besørget i den givne korte tid.

Af *det nye reglement for de høiere almenskoler* i henhold til lov af 27de juli 1896 hidsættes følgende:

Eleverne skal, rene og ordentlig paaklædte, indfinde sig nogle minutter før den til undervisningens begyndelse fastsatte tid og medbringe de til undervisningen fornødne lærebøger og andre hjælpemidler.

I timerne skal enhver elev med opmærksomhed og flid følge undervisningen og gjøre sit arbejde. *Friminutterne* er det meningen at eleverne skal benytte til frit og livligt at røre paa sig, men ogsaa da maa de vogte sig for al kaadhed og vildskab.

Enhver elev skal baade i og udenfor skolen vise enhver af skolens lærere opmærksomhed og lydighed. I sin indbyrdes omgang skal eleverne opføre sig som gode kammerater og vogte sig vel for paa nogen maade at krænke eller skade hverandre.

Det paasees, at eleverne, naar de efter sidste time forlader skolen, straks fjerner sig ordentlig og sømmelig.

Ethvert skriftligt arbejde hjemme eller paa skolen maa udføres pent og ordentlig. Sine bøger og øvrige skolesager skal eleverne behandle varsomt og pyntelig. De maa vogte sig for at tilsmudse eller beskadige, hvad der tilhører skolen, og er i tilfælde pligtige til at erstatte skaden.

Hænder det, at en elev er bleven hindret i at forberede sig i noget fag eller i at udføre et paalagt arbejde, skal han ved timens begyndelse underrette vedkommende lærer, der har at gjøre bemærkning derom i klassens dagbog.

Naar en elev ved sygdom eller anden tvingende aarsag er hindret fra at komme paa skolen, maa anmeldelse herom snaarest mulig sendes fra hjemmet. Varer forfaldet flere dage, skal han, naar han atter kommer paa skolen, medbringe skriftligt vidnesbyrd om forfaldets varighed og aarsag.

Forøvrigt maa ingen elev være fraværende fra nogen undervisningstime uden skolens tilladelse.

Eleverne maa ikke besøge kaféer, restaurationer eller lignende forlystelsessteder, medmindre de er i følge med sine foresatte. Undtagelser herfra kan tilstedes af rektor.

De maa ikke uden rektors tilladelse paa nogen maade optræde offentlig, f. eks. ved dramatiske forestillinger, koncerter, turnfester m. m. De maa ikke uden rektors tilladelse danne foreninger sig imellem, heller ikke optages som medlemmer af andre selskabelige foreninger. Tobaksrøgning paa gade eller andre offentlige steder er forbudt.

Eleverne skal forøvrigt i sit forhold *saavel i som udenfor* skolen rette sig efter de nævnte bestemmelser om skolens tugt og orden, som fastsættes for hver skole.

Raad og vejledning i alt, hvad der angaar deres skoleforhold, kan og bør eleverne først og fremst søge hos sin klasseforstander.

Karaktergivningen er ordnet saaledes, at eleverne i kl. II—IV samt i gymnasiet ikke faar daglige karakterer indført i sine karakterbøger; derimod noterer læreren efter hver eksamination en karakter i klassens protokol, og efter disse daglige karakterer opgjøres ved maanedens slutning en gennemsnitskarakter for hvert fag, der indføres i karakterbogen. Efter disse maanedskarakterer udregnes hovedkarakteren, hvorpaa karakterbogen sendes hjem til forevisning. Ellers

beror karakterbøgerne som regel paa skolen. Indtræffer der imidlertid i maanedens løb noget med en elev, som det ansees ønskeligt at meddele forældre eller foresatte, da bliver anmærkning derom indført i karakterbogen, som derpaa oversendes hjemmet til forevisning.

I forberedelsesklasserne og kl. I har hidtil været brugt daglige karakterer.

Paa følgende *vink og raad til hjemmene*, der er anbefalede af flere læger, henledes forældres og foresattes opmærksomhed.

1. Lad børnene gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begynder tidlig, og børn trænger mindst 9 til 10 timers søvn.
 2. Sørg for, at børnene spiser godt om morgenen, og at de ligeledes faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gjøres paa frokosten.
 3. Lad børnene efter middagen opholde sig i fri luft og tillad dem ikke at læse sine lektier før $1\frac{1}{2}$ til 2 timer efter maaltidet.
 4. Lad børnene indtage sine aftensmaaltider mindst én time, før de gaar tilsengs.
 5. Giv børnene en bestemt arbeidstid og paase, at denne benyttes ordentlig. Det vil da vise sig, at hjemmelæsningen i de lavere middelklasser som regel ikke vil kræve mere end 1 til $1\frac{1}{2}$ time, i de høiere middelklasser ikke mere end 2 til $2\frac{1}{2}$ time.
 6. Sørg for, at læsningen foregaar under god belysning.
 7. Tillad ingen lektielæsning efter kl. 8. Aftentimerne kan bedst bruges til sund morskabslæsning.
 8. Tillad ikke tobaksrøgning.
 9. Hold børnene til leg og fornuftig idræt.
-

XII. Generalextrakt af skolens regnskab for 1897—98.

Indtægt.

1. Beholdning fra f. a.	Kr. 13,888.32
2. Renter	» 7,791.18
3. Jordafgift	» 2,739.71
4. Skole- og indskrivningspenge.	» 31,218.00
5. Bidrag af kommunen	» 3,200.00
6. Andre indtægter	» 639.23
7. Tilskud af statskassen	» 27,400.00
	Kr. 86,930.44

Udgift.

1. Lønninger:	
a. Kgl. ansatte lærere	Kr. 30,641.68
b. Klasselærere og lærerinder »	11,718.33
c. Timelærere og vikarer »	6,292.54
d. Andre lønninger	» 2,013.73
	Kr. 50,666.28
2. Alderstillæg:	
a. De kgl. ansatte lærere	Kr. 7,793.33
b. Kl.lærerne og inspektricen »	1,258.33
	» 9,051.66
3. Bibliotheket og samlingerne	» 1,497.65
4. Stipendier, legater, fripladse og moderation »	6,705.02
5. Lys og brænde	» 1,004.20
6. Trykning, avertissementer etc.	» 363.50
7. Blandede og tilfældige udgifter	» 1,541.67
8. Eftergivne skolepenge	» 148.50
9. Udg. til fællescensur ved d. skr. msk.examen »	352.18
10. Restancer	» 3,819.16
Beholdning kontant	» 11,780.62
	Kr. 86,930.44

Kristianssand, 27de oktober 1898.

Sommerfelt.